Gmina Ojrzeń

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

MIEJSCOWY PLAN ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO DLA DZIAŁKI O NR EWID. 55/1 POŁOŻONEJ W MIEJSCOWOŚCI KRASZEWO GMINA OJRZEŃ

„PRZESTRZEŃ" PRACOWNIA PROJEKTOWA s.c.
zespół autorski prognozy:

mgr. inż. arch. kraj. Małgorzata Hoser (kierująca zespołem)

mgr. inż. ochrony środowiska Beata Andrzejewska

Warszawa, luty 2022 r.

I. INFORMACJE WSTĘPNE 2
1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA 2
2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY 2
3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA 5
4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO 5
5. POWIĄZANIA SPORZĄDZANEGO PLANU MIEJSCOWEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI 6

II. INFORMACJE, ANALIZY I OCENY 7
6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM 8
7. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU 8
8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU, W TYM DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004R. O OCHRONIE PRZYRODY 10
9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU 10
9.1. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego Planu 10
9.2. Problematyka ochrony środowiska w Planie miejscowym 13
10. ANALIZA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO (Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAMI NA TE ELEMENTY) 15
10.1. Wpływ projektu Planu na elementy środowiska 15
10.2. Wpływ projektu Planu na jakość i zagrożenia środowiska oraz zdrowie ludzi 20
10.3. Ocena oddziaływania projektu Planu na różnorodność biologiczną, faunę i florę 28
10.4. Ocena oddziaływania projektu Planu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, a także inne formy ochrony przyrody 31
10.5. Ocena oddziaływania projektu Planu na ludzi – podsumowanie analiz 31
10.6. Ocena oddziaływania projektu Planu na krajobraz, zabytki, dobra materialne 32
11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO 33

III. ROZWIĄZANIA ŁAGODZĄCE, ALTERNATYWNE I KOMPENSACYJNE 33

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM 35

Zał. 1. Oświadczenie kierującego zespołem autorów Prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

I. INFORMACJE WSTĘPNE

1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA

Przedmiotem opracowania jest ocena wpływu ustaleń projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **dla działki o nr ewid. 55/1 położonej w m. Kraszewo** gm. Ojrzeń (opracowywanego na podstawie Uchwały nr XXXIII/216/21 Rady Gminy Ojrzeń z dnia 27 września 2021 r.), nazwanego dalej **Planem**, na zasoby środowiska przyrodniczego i krajobraz, a także przedstawienie skutków oddziaływania ustaleń Planu na stan i funkcjonowanie środowiska, w tym warunki życia ludzi.

Prognoza oddziaływania na środowisko, jako element procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, została sporządzona przez autorów spełniających wymagania art. 74a ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, zgodnie z art. 51 ust. 2 oraz art. 52 ust 1 i 2 ww. ustawy, a także wytycznymi Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie (pismo nr: ZNS.7040.2.9.2021 z dnia 29 października 2021 r.) oraz Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie (pismo nr: WOOŚ-III.411.434.2021.JD z dnia 18 marca 2022).

Przy sporządzaniu prognozy posłużono się również literaturą z zakresu metodyki sporządzania ocen oddziaływania planów i studiów, w tym publikacjami takimi jak:

- Ocena planów i przedsięwzięć znacząco oddziałujących na obszar Natura 2000 - Wytyczne metodyczne dotyczące przepisów artykułu 6(3) i (4) Dyrektywy Siedliskowej 92/43/EWG;
- Natura 2000 w planowaniu przestrzennym – rola korytarzy ekologicznych, Kistowski, Pchałek, 2009r.,
- Natura 2000 - Niezbędnik urzędnika, Pawlaczyk, 2008 r.,
- Ochrona środowiska przed polami elektromagnetycznymi. Informator dla administracji samorządowej. Stefan Różycki, 2011 r.,
- Łagodzenie zmian klimatu i adaptacja do zmian klimatu w ocenie oddziaływania na środowisko, GDOŚ,
- Różnorodność biologiczna w ocenie oddziaływania na środowisko, GDOŚ.

2. INFORMACJE O METODACH ZASTOSOWANYCH PRZY SPORZĄDZANIU PROGNOZY

Zgodnie z wymaganiami *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* oraz wytycznych, określeniu i ocenie podlegają skutki rozwiązań funkcjonalno-przestrzennych i innych ustaleń zawartych w projekcie Planu, które wpływają na jakość, stan i funkcjonowanie środowiska, w tym obszary Natura 2000, a także inne obszary i obiekty podlegające ochronie na podstawie *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* oraz na jakość życia ludzi. Powyższe analizy zostały przeprowadzone dla całego obszaru Planu oraz jego otoczenia.

W pierwszym etapie rozpoznano szczegółowo ustalenia analizowanego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla działki o nr ewid. 55/1 położonej w m. Kraszewo gm. Ojrzeń, jako źródła generującego oddziaływanie na środowisko oraz ustalono jego powiązania z innymi dokumentami, w tym określono jego zgodność ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ojrzeń.

W drugim etapie dokonano rozpoznania stanu środowiska, jego zasobów, zdolności do regeneracji oraz tendencji do zmian, określono istniejące problemy ochrony środowiska oraz cele ochrony na podstawie analiz i wniosków zawartych w dostępnych opracowaniach. Podstawą odniesienia w prognozie była charakterystyka i ocena stanu istniejącego opracowana na podstawie inwentaryzacji terenowej oraz dostępnych materiałów. Poniżej przedstawiono wykorzystane w niniejszej pracy materiały wejściowe:

1. Bilans wodnogospodarczy wód podziemnych z uwzględnieniem oddziaływań z wodami powierzchniowymi w dorzeczu Wisły, PIG, 2012 r.
2. Dane z monitoringu środowiska ze strony internetowej: www.wios.warszawa.pl, www.gios.gov.pl, powietrze.gios.gov.pl
3. Dane dotyczące zabytków będących w rejestrze zabytków, w tym karty zabytków: mapy.zabytek.gov.pl/nid/
4. Geografia regionalna Polski, PWN, Kondracki J., 2000 r.

5. Klimat Polski, PWN, Woś A. 1999 r.
6. Opracowanie ekofizjograficzne podstawowe dla rejonu działki o nr ewid. 55/1 położonej w miejscowości Kraszewo gmina Ojrzeń, grudzień 2021 r.
7. Plan Zagospodarowania Przestrzennego Województwa Mazowieckiego, 2018 r.
8. Program ochrony środowiska dla Powiatu Ciechanowskiego do roku 2022, 2019 r.
9. Program ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu - uchwała Nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r.
10. Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim za rok (od 2010 do 2020), WIOŚ 2011 r., 2012 r., 2013 r., 2014 r., 2015 r., 2016 r., 2017 r., 2018 r., GIOŚ 2019 r., 2020 r., 2021 r.
11. Rozporządzenie Nr 24 Wojewody Mazowieckiego z dnia 15 kwietnia 2005 r. w sprawie Nadwkrzańskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 91 poz. 2456, z 2007 r. poz. 1527, z 2013 r. poz. 2486, z 2017 r. poz. 1183, 8795, z 2018 r. poz. 5672)
12. Stan środowiska w województwie mazowieckim w roku (od 2011 do 2017), WIOŚ 2012 r., 2013 r., 2014 r., 2015 r., 2016 r., 2017 r., 2018 r.
13. Stan środowiska w województwie mazowieckim - Raport 2020, GIOŚ
14. Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ojrzeń, 2001 r.
15. Uchwała nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r. w sprawie wprowadzenia na obszarze województwa mazowieckiego ograniczeń i zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw
16. Zarys fitosocjologii stosowanej, Wydawnictwo SGGW, Wysocki Cz., Sikorski P., 2002 r.
17. Zdjęcia lotnicze i mapy (http://maps.geoportal.gov.pl/, http://mapa.korytarze.pl/).

Na podstawie zebranych danych określono przewidywane oddziaływanie Planu na poszczególne elementy środowiska oraz ustalono wpływ ustaleń Planu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 i innych form ochrony przyrody – zidentyfikowano możliwe źródła oddziaływań, określono typy oddziaływań, skonfrontowano możliwe oddziaływania z uwarunkowaniami danego obszaru, prognozowano natężenie i zakres oddziaływań, a następnie oceniono ich znaczenie.

Należy podkreślić, iż plan miejscowy jest zbiorem wytycznych, na podstawie którego można realizować nowe zagospodarowanie. Przedstawia on jednak jedynie możliwe do zrealizowania kierunki zagospodarowania przestrzennego, nie przedstawia zaś ostatecznego obrazu zagospodarowania i użytkowania poszczególnych terenów, w tym szczegółowych rozwiązań technologicznych. Także zakres możliwych do określenia ustaleń w planie miejscowym jest ograniczony do tematyki określonej w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (obecnie ustalenia planu nie mogą się m.in. odnosić do zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, jak również zgodnie *z art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska* w planie nie można określać ograniczeń lub zakazów w zakresie eksploatacji instalacji, w których następuje spalanie paliw, ponieważ takie możliwości ma wyłącznie sejmik województwa). Z tego względu ocena regulacji planu miejscowego dotyczy dopuszczonych kierunków rozwoju i związanych z tym procesów, które zajdą w środowisku pod wpływem realizacji jego ustaleń, a nie dotyczy rzeczywistych procesów, które się wydarzą. W prognozie założono, że zostanie zrealizowany wariant maksymalnego zagospodarowania według reguł określonych w sporządzanym dokumencie (również tych najmniej korzystnych dla środowiska, jednak zgodnych z przepisami odrębnymi, które regulują wiele zasad zagospodarowania przestrzennego oraz stosowanych technologii). Prognoza obejmuje obszar Planu oraz tereny, na które będą miały wpływ ustalenia sporządzanego dokumentu.

Przepisy *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, ani innych ustaw nie regulują metod analizy ustaleń planu miejscowego. W prognozie przyjęto metodę oceny porównawczej i opisowej przewidywanych zmian w środowisku w odniesieniu do stanu istniejącego. Zidentyfikowano możliwe procesy, które zajdą pod wpływem realizacji ustaleń Planu, a następnie oceniono ich znaczenie.

Zgodnie z wytycznymi metodycznymi - jeżeli w prognozie stwierdzono możliwość wystąpienia znaczących negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji ustaleń planu, pierwszym krokiem jest ustalenie rozwiązań łagodzących - ograniczających i zapobiegających

(w przypadku analizowanego dokumentu etap ten został zrealizowany w fazie projektowej, przy współpracy z autorów planu i prognozy, a dostępne środki łagodzące wprowadzono do ustaleń planu). Jeżeli mimo zastosowania środków łagodzących zagrożenie dla środowiska nadal występuje drugim krokiem jest zaproponowanie rozwiązań alternatywnych, a następnie poddanie ich prognozie oddziaływania na środowisko. W przypadku gdy brak jest rozwiązań alternatywnych, które wykluczą negatywne oddziaływanie planu miejscowego na środowisko, trzecim krokiem jest określenie i ocena środków kompensujących. Należy jednak podkreślić, iż w przypadku negatywnego oddziaływania ustaleń planu na cele ochrony obszarów Natura 2000 kompensacja przyrodnicza jest środkiem nadzwyczajnym. Dopuszcza się ją jedynie w przypadku gdy wystąpi nadrzędny interes publiczny – o charakterze społecznym lub gospodarczym. Ponadto wymaga ona uzyskania zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska lub/i opinii Komisji Europejskiej.

Prognoza zawiera rysunki załączone do części tekstowej odzwierciedlające uwarunkowania, w tym uwarunkowania przyrodnicze i prawne, a także przewidywane kierunki zmian dla terenu objętego Planem.

Opracowując Prognozę wykorzystano następujące akty prawa krajowego:

- *ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.)
- *ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz.U. z 2021 r. poz. 1098 z późn. zm.)
- *ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (*Dz.U. z 2021 r. poz. 1973 z późn. zm.)
- *ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* (Dz.U. z 2022 r. poz. 503)
- *ustawa z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane* (Dz.U. z 2021 r. poz. 2351 z późn. zm.)
- *ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych* (Dz.U. z 2021 r. poz. 1326 z późn. zm.)
- *ustawa z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami* (Dz.U. z 2021 r. poz. 710 z późn. zm.)
- *ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne* (Dz.U. z 2021 r. poz. 2233 z późn. zm.)
- *ustawa z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu rozwoju usług i sieci telekomunikacyjnych* (Dz.U. z 2021 r. poz. 777 z późn. zm.)
- *ustawa z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii* (Dz.U. z 2021 r. poz. 610 z późn. zm.)
- *ustawa z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu porządku i czystości w gminach* (Dz.U. z 2021 r. poz. 888 z późn. zm.)
- *ustawa z dnia 14 grudnia 2012 r. o odpadach* (Dz.U. z 2021 r. poz. 779 z późn. zm.)
- *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000* (Dz.U. z 2014 r. poz. 1713)
- *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia z 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin* (Dz.U. z 2014 r. poz. 1409)
- *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt* (Dz.U. z 2016 r. poz. 2183 z późn. zm.)
- *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów* (Dz.U. z 2014 r. poz. 1408)
- *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (*Dz.U. z 2011 r. Nr 25 poz. 133, z późn. zm.)
- *rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 10 września 2019 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1839)
- *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 21 lipca 2016 r. w sprawie sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych oraz środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych* (Dz.U. z 2016 r. poz. 1187)
- *rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 25 czerwca 2021 r. w sprawie klasyfikacji stanu ekologicznego, potencjału ekologicznego i stanu chemicznego oraz sposobu klasyfikacji stanu jednolitych części wód powierzchniowych, a także środowiskowych norm jakości dla substancji priorytetowych* (Dz. U. z 2021 r. poz. 1475)
- *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 7 grudnia 2017 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi* (Dz. U. z 2017 r. poz. 2294)
- *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012 r. w sprawie poziomów niektórych substancji w powietrzu* (Dz.U. z 2021 r. poz. 845)
- *rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku* (Dz.U. z 2014 r. poz. 112)
- *rozporządzenie Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1065 z późn. zm.)
- *rozporządzenie Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów* (Dz.U. z 2020 r. poz. 10)

- *rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku* (Dz.U. z 2019 r. Nr 192 poz. 2448)
- *rozporządzenie Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych* (Dz.U. z 2019 r. poz. 1311)
- *rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych (*Dz.U. z 2016 r. poz. 1757),
- *rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe* (Dz. U. z 2017 r. poz. 1690 z późn. zm.).

3. PROPOZYCJE DOTYCZĄCE PRZEWIDYWANYCH METOD ANALIZY SKUTKÓW REALIZACJI POSTANOWIEŃ PROJEKTOWANEGO DOKUMENTU ORAZ CZĘSTOTLIWOŚCI JEJ PRZEPROWADZANIA

Po wejściu w życie planu miejscowego skutki jego realizacji będą analizowane, zgodnie z obowiązującymi aktami prawnymi. Zgodnie z art. 32 ust. 2 *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym* wójt gminy, co najmniej raz w czasie trwania kadencji rady gminy, przeprowadza analizę zmian w zagospodarowaniu przestrzennym i po uzyskaniu odpowiednich opinii przekazuje radzie gminy uzyskane wyniki. Wskazuje się, aby w dokumencie tym oceniono czy przewidywane w niniejszej prognozie skutki są zgodne z rzeczywistym stanem. W przypadku stwierdzenia negatywnych oddziaływań nieprzewidzianych w niniejszym dokumencie należałoby podjąć odpowiednie działania określone w art. 27 powyższej ustawy.

4. INFORMACJE O ZAWARTOŚCI I GŁÓWNYCH CELACH PROJEKTU MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO

Regulacje zawarte w Planie mają na celu ustalenie zasad zagospodarowania terenów, w tym w szczególności wyznaczenie nowych terenów zabudowy usług kultury z towarzyszącym parkiem wiejskim oraz określenie terenów infrastruktury technicznej na potrzeby rolnictwa i mieszkańców wsi, a także wskazanie ogólnych zasad dotyczących kształtowania przestrzeni i ochrony funkcjonowania środowiska.

W Planie zostały określone m.in.:
- przeznaczenie i zasady zagospodarowania obszaru Planu, w tym: zasady i warunki zabudowy oraz zasady ochrony i kształtowania ładu przestrzennego;
- zasady ochrony środowiska, przyrody i krajobrazu, w tym: ustalono zasady lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, lokalizacji zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, ochrony klimatu akustycznego, funkcjonowania przyrodniczego i ochrony krajobrazu;
- zasady ochrony dziedzictwa kulturowego i zabytków, w tym krajobrazów kulturowych: wskazano obiekty i obszary będące w rejestrze zabytków;
- szczegółowe zasady i warunki scalania i podziału nieruchomości;
- minimalne powierzchnie nowo wydzielonych działek budowlanych;
- zasady dotyczące realizacji infrastruktury technicznej, w tym ustalenia z zakresu:
  - zaopatrzenia w wodę,
  - odprowadzania i oczyszczania ścieków,
  - usuwania odpadów stałych,
  - zaopatrzenia w energię elektryczną,
  - zaopatrzenia w ciepło,
  - zaopatrzenia w gaz,
  - telekomunikacji.

Projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego wyznacza tereny:
UK – zabudowy usług kultury (stanowi ok. 2% powierzchni Planu);
RZP – parku wiejskiego (stanowi ok. 36% powierzchni Planu);
RW – urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi (stanowi ok. 29% powierzchni Planu);
RK – urządzeń kanalizacji i utylizacji ścieków dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi (stanowi ok. 33% powierzchni Planu).

Na rysunku Planu ustalono m.in.: nieprzekraczalne linie zabudowy od dróg znajdujących się poza obszarem Planu, gruntów leśnych i terenów z wysokim poziomem wód gruntowych; strefę gruntów rolnych wysokich klas bonitacyjnych, gdzie można lokalizować obiekty budowlane zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu ochrony gruntów rolnych i leśnych. Ponadto na rysunku Planu wskazano informacyjnie granicę zespołu podworskiego oraz budynek gospodarczy z XVI w. (lamusa) wpisane do rejestru zabytków (numer w rejestrze A-1380) oraz wybrane linie rozgraniczające terenów dróg poza granicami Planu.

5. POWIĄZANIA SPORZĄDZANEGO PLANU MIEJSCOWEGO Z INNYMI DOKUMENTAMI

Przeznaczenie terenu, jak również inne ustalenia, w tym zasady ochrony środowiska przyrodniczego, zostały opracowane w projekcie Planu na podstawie wytycznych określonych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego Gminy Ojrzeń. Wymienione Studium zostało zatwierdzone uchwałą XXIX/14/2001 Rady Gminy Ojrzeń z dnia 15 listopada 2001 r. W trakcie procedury sporządzania Studium, uzyskano pozytywne opinie i uzgodnienia organów ochrony środowiska wymaganych wówczas przy sporządzaniu tego dokumentu planistycznego.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami prawnymi plan miejscowy nie może być sprzeczny ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy. Wyrys z ww. Studium znajduje się na rysunku Planu.

Przedmiotowy obszar Planu, usytuowany w sołectwie Kraszewo, wg ustaleń Studium położony jest w **strefie B** obejmującej północną i północno - wschodnią część gminy. Jest to strefa rozwoju rolnictwa i funkcji rolno - leśnych, w oparciu o tereny o najwyższym w skali gminy potencjale rolniczej przestrzeni produkcyjnej.

Podstawowe kierunki zagospodarowania przestrzennego i główne działania w tej strefie określone w Studium to: optymalizacja zagospodarowania przestrzennego obszaru dla jego wykorzystania na cele rolnictwa i funkcji rolno - leśnych przy założeniu pełnej zgodności zagospodarowania z wymogami ochrony środowiska przyrodniczego, poprzez:

- ochronę terenów o najwyższych wartościach bonitacyjnych gleb przed zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze (ograniczanie rozpraszania zabudowy),
- racjonalne wykorzystanie walorów agrotechnicznych dla rozwoju i unowocześniania produkcji rolnej,
- tworzenie warunków dla lokalizacji zakładów przetwórstwa rolno-spożywczego oraz punktów zbytu surowców rolniczych,
- wprowadzanie zalesień przydrożnych i śródpolnych celem utrzymania i poprawy warunków agroklimatycznych,
- tworzenie warunków (podnoszenie standardu wyposażenia mieszkań) dla rozwoju agroturystyki,
- zwiększenie, a przynajmniej utrzymanie na obecnym poziomie udziału trwałych użytków zielonych, jako miejsca poważnej retencji wód,
- podjęcie prac dokumentacyjnych w celu racjonalnego wykorzystania surowców mineralnych oraz eksploatacja złóż z równoczesną rekultywacją terenu w kierunku określonym w projekcie gospodarowania złożem,
- ochrona wód powierzchniowych i gruntowych przed zanieczyszczeniem związkami pochodzącymi z działalności rolniczej,
- rozbudowa systemów infrastruktury technicznej w celu podniesienia standardu istniejącej zabudowy oraz zapewnienia odpowiedniego wyposażenia infrastrukturalnego terenów przewidzianych do zabudowy.

W Studium w zakresie **istniejących terenów zabudowy** określono („skupiska istniejącej zabudowy mieszkaniowo-usługowej – uzupełnienia, modernizacja, przekształcenia" na rysunku Studium wskazano w południowej części przedmiotowego obszaru):

- w istniejących obiektach o funkcji mieszkaniowej lub zagrodowej przewiduje się możliwość modernizacji, rozbudowy oraz lokalizacji funkcji usługowych nieuciążliwych dla środowiska a niezbędnych dla obsługi ludności;
- przewiduje się utrzymanie i poprawę standardów techniczno-użytkowych istniejącego zainwestowania, a w szczególności poprzez:

- podnoszenie standardów, racjonalizację intensywności zabudowy i zagospodarowania osiedli mieszkaniowych i terenów o funkcjach usługowo - produkcyjnych wraz z ich technicznym wyposażeniem,
- zachowanie warunków ochrony przyrodniczo - kulturowej, uwzględnianie charakteru układu urbanistycznego i zabudowy zabytkowej przy wymianie obiektów, lokalizacji nowych i wprowadzaniu różnych form zagospodarowania terenu,
- wprowadzanie zieleni w rejonach szczególnego jej niedostatku, przede wszystkim wokół obiektów usługowych na większych działkach, produkcyjnych i funkcjach uciążliwych,
- w przypadku lokalizacji działalności usługowo - produkcyjnych ustala się zasadę, że uciążliwość zawiera się w granicach działki.

Ponadto w zakresie **nowej zabudowy** ustalono:

- na rysunku studium określono tereny pod zabudowę, wskazując możliwe kierunki rozwoju przestrzennego poszczególnych jednostek osadniczych (na przedmiotowym obszarze takich terenów nie wyznaczono);
- studium dopuszcza przeznaczanie pod zabudowę innych, poza wyżej określonymi, terenów, pod warunkiem spełnienia wymogów wynikających z ustawy o zagospodarowaniu przestrzennym i niesprzeczności z uwarunkowaniami przestrzennymi,
- we wszystkich jednostkach osadniczych przewiduje się realizację zabudowy mieszkaniowej lub mieszkaniowo - usługowej na wolnych działkach w ciągach istniejącej zabudowy o analogicznej funkcji,
- uzupełnianie i kontynuacja rozplanowania przestrzennego zabudowy może następować pod warunkiem zachowania istniejącej linii zabudowy, charakteru, gabarytów sąsiedniej zabudowy, z uwzględnieniem występowania obiektów chronionych i dostosowanych do skali tradycyjnego budownictwa,
- pod zabudowę przeznacza się obszary nie zainwestowane a przeznaczone do zagospodarowania w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego opracowanych po 1 stycznia 1995 r.,
- w pierwszej kolejności pod zabudowę przeznaczane będą tereny, które objęte zostały miejscowym planem zagospodarowania przestrzennego i w stosunku do których zostały przeprowadzone czynności formalne związane ze zmianą przeznaczenia na cele nierolnicze i nieleśne,
- zagospodarowanie rekreacyjne w postaci indywidualnego budownictwa letniskowego może być realizowane na terenach o glebach słabych jakościowo i wyposażonych w niezbędne urządzenia infrastruktury technicznej (energia elektryczna, wodociąg sieciowy, utylizacja ścieków),
- realizacja zadań związanych z zaspokojeniem potrzeb mieszkaniowych wspólnoty samorządowej może odbywać się w ramach wyznaczonych terenów mieszkaniowo - usługowych, w pierwszej kolejności stanowiących własność gminy,

a także:

- kontynuacja rozplanowania przestrzennego poszczególnych miejscowości winna uwzględniać ciągłość w kształtowaniu charakterystycznych dla nich parcelacji,
- nowa zabudowa wiejska winna nawiązywać swym rozplanowaniem, skalą, materiałem i detalem do istniejącej w rejonie starej, tradycyjnej zabudowy. Tę zaś zabudowę należy adaptować na cele kulturowe, rekreacyjne, letniskowe czy usługowe. Nowa zabudowa mieszkaniowa winna być ograniczona do parterowej z poddaszem użytkowym.

Dla przedmiotowego Studium nie była wykonana prognoza oddziaływania na środowisko.

W analizowanym obszarze nie obowiązują plany miejscowe. Również w otoczeniu obszaru Planu nie obowiązują tego typu akty prawa miejscowego, w związku z powyższym w niniejszej prognozie nie analizowano innych planów miejscowych i prognoz oddziaływania na środowisko powiązanych ze sporządzanym dokumentem.

Na przedmiotowym obszarze nie były również wydawane decyzje o warunkach zabudowy.

II. INFORMACJE, ANALIZY I OCENY

6. ISTNIEJĄCY STAN ŚRODOWISKA, W TYM STAN ŚRODOWISKA NA OBSZARACH OBJĘTYCH PRZEWIDYWANYM ZNACZĄCYM ODDZIAŁYWANIEM

Gmina Ojrzeń wg podziału administracyjnego Polski położona jest w północno-zachodniej części województwa mazowieckiego, w powiecie ciechanowskim. Obszar opracowania stanowi działka ewid. nr 55/1 o powierzchni około 13,3 ha, położona w sołectwie Kraszewo, w północnej części gminy Ojrzeń.

Rys. 1. Położenie obszaru opracowania

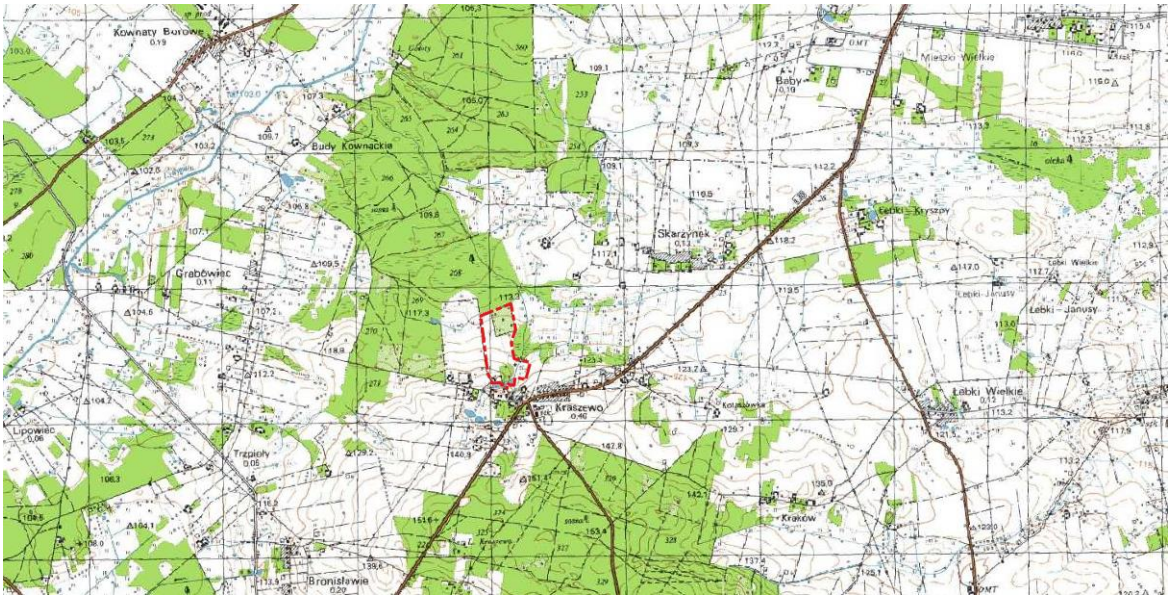

źródło mapy topograficznej w skali 1:25 000: strona www.polska.e-mapa.net

Do obszaru opracowania od zachodu, północy i wschodu przylegają tereny rolne i leśne. Od południa obszar ten graniczy z zabudowaniami wsi Kraszewo.

Przedmiotowy obszar obecnie jest użytkowany przede wszystkim rolniczo. W części południowej znajduje się budynek gospodarczy – lamus z pierwszej połowy XVI wieku, będący w rejestrze zabytków i stanowiący element zespołu podworskiego również ujętego w rejestrze zabytków. W części południowo-wschodniej przedmiotowego obszaru znajdują się trzy zagłębienia wypełnione lokalnie wodą i utworami organicznymi i połączone ze sobą rowem melioracyjnym uchodzącym do rzeki Łydyni.

Przedmiotowy obszar nie jest usytuowany w obrębie stref technologicznych napowietrznych linii elektroenergetycznych, stref kontrolowanych od gazociągów wysokiego ciśnienia, stref ochronnych ujęć wody, stref od cmentarza (położony po wschodniej stronie dawny cmentarz baptystów to cmentarz zamknięty) oraz stref ograniczonego użytkowania wyznaczonych na podstawie *ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*. Nie wyznaczono również w tych rejonie obiektów i obszarów ochrony przyrody.

Szczegółowe informacje o stanie i funkcjonowaniu środowiska zamieszczono w rozdziale 10 (oznaczono te informacje kursywą), jako materiał wstępny do dalszych analiz.

7. POTENCJALNE ZMIANY ISTNIEJĄCEGO STANU ŚRODOWISKA W PRZYPADKU BRAKU REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU

W rozdziale 6 oaz 10 (w rozdziale 10 informacje oznaczone kursywą) przedstawiono zmiany jakie zaszły w wyniku obecnego użytkowania i zagospodarowania obszaru Planu i terenów z nim sąsiadujących. W obrębie przedmiotowego obszaru i w jego otoczeniu nie obowiązują plany miejscowe, na podstawie których możliwe byłoby wprowadzenie zmian w zagospodarowaniu przestrzennym. W związku z powyższym zmiany stanu środowiska mogą wynikać z kumulowania się istniejących problemów lub cech pozytywnych, bądź mogą być spowodowane bezpośrednimi przekształceniami antropogenicznymi związanymi z możliwością wydawania decyzji o warunkach zabudowy i lokalizacji inwestycji celu publicznego lub innych decyzji administracyjnych niezwiązanych *z ustawą o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, takich jak decyzje wynikające ze specustaw umożliwiające m.in. realizację budowy dróg i infrastruktury technicznej. Należy podkreślić, iż decyzje

te nie muszą być zgodne z ustaleniami kierunkowymi Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ojrzeń (za wyjątkiem decyzji na lokalizację inwestycji mieszkaniowej). Muszą natomiast być zgodne z przepisami odrębnymi. W ramach procedury wydawania decyzji o warunkach zabudowy i o ustaleniu lokalizacji inwestycji celu publicznego nie jest możliwa m.in. lokalizacja zabudowy niezwiązanej z gospodarką rolną na gruntach rolnych III klasy bonitacyjnej. Ponadto w decyzjach tych należy uwzględnić obecność obszaru i obiektu będącego w rejestrze zabytków (wszelkie działania wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków). Zatem możliwe zmiany zagospodarowania obszaru opracowania, i wynikające z tych zmian przekształcenia stanu środowiska, są lokalnie ograniczone.

Zmiany w zagospodarowaniu spowodowane wydawaniem decyzji o warunkach zabudowy dotyczyć mogą terenów otwartych – rolnych, położonych w sąsiedztwie istniejących terenów zabudowy. Na tych terenach może zostać zrealizowana przede wszystkim zabudowa związana z produkcją rolną, w tym zabudowa zagrodowa, a także zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna, jako kontynuacja istniejącej w sąsiedztwie funkcji terenów.

W wyniku opisanych wyżej, możliwych do wprowadzenia zmian w zagospodarowaniu przestrzennym terenów otwartych, spowodowanych wydawaniem decyzji administracyjnych, mogą nastąpić lokalnie zmiany stanu i funkcjonowania elementów środowiska w zakresie:

- ograniczenia retencji naturalnej i zwiększenia odpływu powierzchniowego spowodowanego zwiększeniem intensywności zabudowy w tym rejonie wsi oraz niekontrolowanym ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnej, co może spowodować osuszanie znajdujących się w części południowo-wschodniej stawów,
- likwidacji istniejącej, głównie niskiej, antropogenicznej szaty roślinnej i lokalnie zastąpienie jej nowymi, stałymi nasadzeniami roślinności urządzonej, w tym obcej dla rodzimych siedlisk,
- ukształtowania powierzchni terenu (wyrównywanie i nasypywanie gruntu) – w niewielkim zakresie ze względu na korzystne w większości ukształtowanie terenów do celów budowlanych,
- struktury gruntów, spowodowane pracami budowlanymi (zagęszczenie/ubicie i wymieszanie gruntu, co skutkuje ograniczeniem ruchu wody i tlenu w glebie, zmniejszeniem odporności na suszę roślin, ograniczeniem pobierania składników pokarmowych przez nie, zahamowaniem wzrostu oraz zamieraniem i usychaniem korzeni roślin),
- możliwego niewielkiego pogorszenia warunków sanitarnych atmosfery związanego z indywidualnym zaopatrzeniem w ciepło oraz ruchem pojazdów silnikowych,
- niewielkiego zwiększenia emisji zanieczyszczeń i hałasu na drogach spowodowanego wzrostem liczby pojazdów w związku z pojawieniem się nowych terenów zabudowy,
- zwiększenia poboru wód podziemnych, ilości powstających na tych obszarach ścieków bytowych i rolniczych, a także zwiększenia produkowanych odpadów stałych - w wariancie negatywnym, w przypadku wyboru niekorzystnych dla środowiska rozwiązań technicznych, zespół tych czynników mógłby niekorzystnie wpływać na lokalny bilans wód gruntowych oraz jakość wód i gleb,
- ograniczenia obszaru bytowania zwierząt,
- pogorszenia walorów krajobrazu kulturowego, m.in. ze względu na stosowanie jaskrawej kolorystyki na elewacjach i dachach budynków.

Podsumowując, nieprzyjęcie aktu prawa miejscowego regulującego sposób zagospodarowania wywołać może przede wszystkim skutki negatywne, najczęściej o średnim poziomie oddziaływania. Wielkość tego oddziaływania zależałaby od zastosowanych technologii np. wyboru źródeł zasilania w energię i ciepło, zaopatrzenia w wodę, odprowadzania ścieków i wód opadowych itp.

Przewiduje się, że opisane oddziaływania na środowisko potencjalnych, nowych terenów zabudowy, ze względu na stosunkowo niedużą presję urbanizacyjną, będą obejmowały nieduży obszar opracowania. Dominująca część tego obszaru będzie nadal użytkowana w dotychczasowy sposób. Na terenach, których sposób użytkowania nie ulegnie zmianie, nie przewiduje się zasadniczych zmian stanu środowiska, w stosunku do stanu opisanego w rozdziale 10.

8. ISTNIEJĄCE PROBLEMY OCHRONY ŚRODOWISKA ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI PROJEKTOWANEGO PLANU, W TYM DOTYCZĄCE OBSZARÓW PODLEGAJĄCYCH OCHRONIE NA PODSTAWIE USTAWY Z DNIA 16 KWIETNIA 2004 R. O OCHRONIE PRZYRODY

W rozdziale 10 szczegółowo scharakteryzowano istniejące problemy stanu i funkcjonowania środowiska, w związku z tym niniejszy rozdział jest syntetycznym przedstawieniem przeprowadzonych analiz.

Większość występujących w obszarze opracowania problemów należy zaliczyć do mało lub umiarkowanie znaczących. Najistotniejsze zagrożenia antropogeniczne dla środowiska wynikają z położenia tego obszaru w krajobrazie przekształconym przez człowieka – rolniczym, poprzecinanym drogami, terenami zabudowy, urządzeniami wodnymi. W wyniku działalności człowieka nastąpiła zmiana naturalnego sposobu użytkowania terenu, a co z tym związane m.in. zmiany składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych i zwierząt (występowanie zbiorowisk typowo antropogenicznych, m.in. monokultur sezonowych), lokalne zmiany profilu glebowego, hydrogeologiczne i hydrograficzne (na znacznej części terenu opracowania, za wyjątkiem rejonu stawów położonych w południowo-wschodniej części opracowania, brak roślinności, która odgrywałaby istotne znaczenie w retencjonowaniu i oczyszczaniu wody), a także przekształcenia jakości środowiska. Do problemów ochrony środowiska w rejonie przedmiotowego obszaru należy zatem zaliczyć:

- niewielkie przekształcenie powierzchni ziemi oraz przekształcenie struktury gleby w związku z jej lokalnym użytkowaniem na cele sezonowych upraw (pozbawienie gruntu warstwy próchniczej), a także realizacją i funkcjonowaniem zabudowy w części południowo-zachodniej (obecnie większość budynków została rozebrana jednak wieloletnie użytkowanie gruntu pod zabudowę spowodowało ubicie, zmiany warunków tlenowych oraz krążenia wody w glebie);
- zmiany bilansu wodnego wynikające z położenia tego terenu w obszarze pokrytym niską roślinnością lub pozbawionym stałej roślinności - stale uprawianym oraz zmeliorowanym. Powoduje to zwiększenie odpływu wód opadowych do wód powierzchniowych. Ponadto szybki odpływ wód opadowych powoduje również zmiany składu chemicznego gruntu, tzw. jego wyjaławianie, a w przypadku gruntów organiczno-mineralnych występujących w części południowo-wschodniej zmniejszenie ich zdolności retencyjnych, emisję dwutlenku węgla do powietrza z rozkładających się szczątek roślinnych magazynowanych od setek lat i zwiększenie spływu zanieczyszczeń do wód powierzchniowych;
- zagrożenie przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód i gleb w związku z brakiem, w obszarze gminy, zbiorczej kanalizacji sanitarnej, a także w związku z wykorzystaniem rolniczym gruntów, w obrębie których stosowane są nawozy i środki ochrony roślin, których nadmiar spłukiwany jest z gruntu i przedostaje się do układu hydrologicznego (głównie związki azotu i fosforu, których znaczne stężenie odnotowano w wodach rzeki Łydyni, w zlewni której znajduje się obszar opracowania, powodując jej zły stan);
- okresowo podwyższony poziom zanieczyszczenia powietrza w gminie benzo(a)pirenem w pyle wg kryterium ochrony zdrowia oraz przekroczenie poziomu celu długoterminowego wg kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin ozonem. Przyczyną podwyższonego poziomu zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem jest emisja zanieczyszczeń z indywidulanych źródeł ogrzewania (tzw. niska emisja) oraz napływ zanieczyszczeń, a w mniejszym stopniu emisja z terenów komunikacji. Przekroczenie zawartości ozonu w powietrzu związane jest z napływem tych zanieczyszczeń, oddziaływaniem emisji związanej z ruchem pojazdów silnikowych, a także z warunkami meteorologicznymi m.in. ze wzrostem temperatur związanym z silnym nagrzewaniem się powierzchni sztucznych, a nawet niskich muraw, czy terenów upraw, które to tereny szybko oddają ciepło (obszarami, które skutecznie zapobiegają przegrzewaniu są lasy liściaste, tereny podmokłe i zbiorniki wodne).

9. CELE OCHRONY ŚRODOWISKA USTANOWIONE NA SZCZEBLU MIĘDZYNARODOWYM, WSPÓLNOTOWYM I KRAJOWYM, ISTOTNE Z PUNKTU WIDZENIA PROJEKTOWANEGO PLANU ORAZ SPOSOBY, W JAKICH TE CELE I INNE PROBLEMY ŚRODOWISKA ZOSTAŁY UWZGLĘDNIONE PODCZAS OPRACOWYWANIA DOKUMENTU

9.1. Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego Planu

Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym powinny zostać ujęte w odpowiednim zakresie przestrzennym w Studium uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego gminy Ojrzeń. Dokument ten został jednak sporządzony ponad 20 lat temu, w związku z powyższym nie zawiera wszystkich aktualnych wytycznych. Z tego względu w niniejszym rozdziale przeanalizowano wytyczne z zakresu ochrony środowiska „**Planu zagospodarowania przestrzennego województwa mazowieckiego**" (PZPW) przyjętego przez Sejmik Województwa Mazowieckiego uchwałą nr 22/18 na posiedzeniu 19 grudnia 2018 r. Powyższy dokument stanowi kompleksową koncepcję działania na rzecz długotrwałego rozwoju regionu uwzględniając cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym.

W zakresie kształtowania systemu ochrony przyrody w PZPW wskazano m.in.: utrzymanie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego wszystkich obszarów cennych przyrodniczo, zgodnie z wymogami *ustawy o ochronie przyrody*; przeciwdziałanie negatywnym efektom urbanizacji na obszary chronione; uwzględnianie zapisów wynikających z planów ochrony i planów zadań ochronnych sporządzanych dla obszarów objętych ochroną prawną; właściwe zarządzanie zasobami przyrodniczymi i gospodarczymi na obszarach objętych ochroną prawną; przeciwdziałanie wszelkim negatywnym wpływom na siedliska roślin i zwierząt; wdrażanie koncepcji zielonej i błękitnej infrastruktury poprzez kształtowanie spójnego systemu ekologicznego województwa.

W zakresie ochrony bioróżnorodności i krajobrazu w PZPW wskazano m.in.: zachowanie cennych siedlisk przyrodniczych (dolin rzecznych, leśnych, łąkowych, śródpolnych, itp.), decydujących w znacznej mierze o walorach krajobrazowych województwa; ochronę krajobrazu województwa mazowieckiego (przyrodniczego, kulturowego lub o znaczeniu historycznym), ograniczenie działań negatywnie wpływających na walory krajobrazowe; renaturalizacja siedlisk na obszarach cennych przyrodniczo i rewitalizację terenów zdegradowanych; wprowadzenie ochrony prawnej korytarzy ekologicznych; **ograniczenie presji urbanizacyjnej na obszary cenne przyrodniczo, w tym stanowiące szlaki migracyjne zwierząt**; sporządzenie audytu krajobrazowego województwa, w tym wyznaczenie krajobrazów priorytetowych; prowadzenie wspólnych działań z sąsiednimi województwami na obszarach położonych na styku województw, w szczególności w zakresie ochrony bioróżnorodności i ochrony krajobrazu.

W zakresie ochrony lasów w PZPW wskazano m.in.: zwiększanie lesistości województwa zgodnie z Programem zwiększania lesistości dla województwa mazowieckiego do roku 2020 oraz przeciwdziałanie fragmentacji przestrzeni przyrodniczej poprzez leśne zagospodarowanie gruntów o najniższej przydatności dla rolnictwa i w ramach rekultywacji nieużytków; ograniczanie zmiany przeznaczania gruntów leśnych na cele nieleśne.

W zakresie ochrony gleb w PZPW wskazano m.in.: przeciwdziałanie presji urbanizacyjnej na najcenniejsze i najbardziej produktywne obszary rolniczej przestrzeni produkcyjnej; przeciwdziałanie erozji wietrznej poprzez leśne zagospodarowanie gruntów o niskiej przydatności dla rolnictwa oraz wprowadzanie zadrzewień śródpolnych; wdrażanie działań na rzecz poprawy warunków glebowo-wodnych dla rolnictwa m.in. poprzez zwiększanie retencji wodnej obszaru.

W zakresie ochrony wód w PZPW wskazano m.in.: zwiększanie retencji wodnej województwa poprzez m.in. budowę małych zbiorników wodnych, piętrzenie wody w ciekach i jeziorach, przebudowę rowów i kanałów, retencję wód opadowych oraz właściwe kształtowanie struktury terenów rolnych, leśnych i tworzenie roślinnych stref ochronnych w dokumentach planistycznych gmin; ochronę głównych zbiorników wód podziemnych i stref ochronnych ujęć wód (powierzchniowych i podziemnych); **ochronę naturalnych elementów przyrodniczych (m.in. starorzeczy, torfowisk, bagien, stawów, oczek wodnych)**; zapewnienie drożności rzek dla ryb dwuśrodowiskowych; renaturalizację zmienionych antropogenicznie odcinków rzek i dolin zalewowych; ochronę obszarów źródliskowych; dążenie do zapewnienia kompleksowej ochrony obszarów zlewniowych rzek; zagospodarowanie brzegów rzek, głównie Wisły, zgodnie z wymogami ochrony wartości przyrodniczych, krajobrazowych i dziedzictwa kulturowego.

W zakresie poprawy jakości powietrza w PZPW wskazano m.in.: rozbudowę centralnych systemów zaopatrywania w energię cieplną, zamiana paliw na niskoemisyjne oraz rozwój odnawialnych źródeł energii, a także dalsze ograniczanie emisji z transportu drogowego.

W zakresie poprawy jakości klimatu akustycznego w PZPW wskazano m.in.: dążenie do minimalizacji negatywnych oddziaływań planowanych inwestycji na środowisko poprzez zastosowanie najlepszych dostępnych technik i rozwiązań planistycznych.

W zakresie ochrony krajobrazów kulturowych w PZPW wskazano m.in.: przeciwdziałanie negatywnym efektom urbanizacji i rurbanizacji; wzmacnianie przestrzennych walorów obiektów oraz układów przestrzennych (w tym obiektów i obszarów poprzemysłowych) poprzez rewitalizację,

restaurację oraz rekultywację; ochronę, rewitalizację i rewaloryzację obiektów i obszarów historycznych (zwłaszcza architektury drewnianej i poprzemysłowej, dworskiej, obronnej, dorobku nauki i techniki) w tym zabytków mających znaczenie symboliczne; odbudowę i rekonstrukcję dóbr należących do światowego i krajowego dziedzictwa po zniszczeniu w wyniku konfliktów zbrojnych lub katastrof spowodowanych zagrożeniami naturalnymi; wykorzystanie sieci miast historycznych oraz atrakcji krajobrazowo architektonicznych m.in. dla wyznaczania szlaków turystyki kulturowej; tworzenie muzeów; ochronę regionów etnograficznych oraz krain historycznych, jako cennych i charakterystycznych krajobrazów kulturowych, również jako element współpracy oraz rozwoju powiązań z sąsiadującymi województwami.

W zakresie złóż kopalin w PZPW wskazano m.in.: szczególną ochronę udokumentowanych złóż ważnych dla zabezpieczenia potrzeb i bezpieczeństwa surowcowego o znaczeniu krajowym i regionalnym, wspieranie prac związanych z poszukiwaniem i rozpoznawaniem surowców energetycznych.

W zakresie zrównoważonego kształtowania rolniczej przestrzeni w PZPW wskazano m.in.: przeciwdziałanie nadmiernemu przeznaczaniu gruntów rolnych na inne cele z uwzględnieniem struktury użytków rolnych oraz uwzględnianie położenia i sąsiedztwa w procesie decyzyjnym; ograniczanie przeznaczania najlepszych gleb pod uprawy roślin energetycznych; zachowywanie funkcji towarzyszących produkcji żywności, m.in.: utrzymywanie tradycyjnego krajobrazu rolniczego, zachowywanie wolnych przestrzeni użytkowanych rolniczo, utrzymywanie trwałych użytków zielonych dla ochrony bioróżnorodności; wzmacnianie wykształconych kierunków produkcji rolniczej oraz zwiększanie towarowości gospodarstw rolnych w celu utrzymania wysokiego poziomu i jakości produkcji rolniczej tych obszarów; upowszechnianie działań rolno-środowiskowo-klimatycznych zapewniających rozwój gospodarki rolnej zintegrowanej z ochroną zasobów i walorów przyrodniczych, w tym rozwój rolnictwa ekologicznego; działania na rzecz poprawy warunków glebowo-wodnych dla rolnictwa m.in. poprzez budowę i renowację infrastruktury nawadniającej i odwadniającej; upowszechnienie działań polegających na wdrożeniu zapisów Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, tzw. programu azotanowego.

W zakresie kształtowania atrakcyjności turystycznej i około turystycznej w PZPW wskazano m.in.: rozwój stref rekreacji oraz infrastruktury sportowo-rekreacyjnej; rozwój zagospodarowania turystycznego zbiorników wodnych oraz rzek regionu wraz z otoczeniem; rozwój ponadlokalnych przestrzeni turystycznych; kształtowanie zintegrowanej sieci tras i szlaków turystycznych, w tym kulturowych, oraz powiązanie ich z trasami i szlakami województw sąsiednich; rozwój infrastruktury towarzyszącej dla tras i szlaków turystycznych; podniesienie atrakcyjności turystycznej obiektów zabytkowych, w tym poprzemysłowych, elementów dziedzictwa kulturowego i kultu religijnego oraz obiektów kultury i ich wykorzystanie na cele turystyczne; rozbudowę i modernizację wyspecjalizowanej infrastruktury konferencyjnokongresowej, wystawienniczej i biznesowej; rozwój ośrodków rekreacji wodnej z towarzyszącym im zapleczem (m.in. porty, przystanie, stanice, ośrodki turystyki wodnej) w sąsiedztwie rzek i zbiorników wodnych; budowę i rozwój infrastruktury do uprawiania sportów zimowych; rozwój kompleksów wypoczynkowych, rekreacyjnych i centrów wypoczynku na terenach atrakcyjnych turystycznie; rozwój infrastruktury turystyki prozdrowotnej (spa i wellness) oraz medycznej; rozwój i wykorzystanie potencjału wód geotermalnych oraz mikroklimatu kompleksów lasów sosnowych; zapewnienie właściwego poziomu dostępności komunikacyjnej do atrakcji turystycznych; wykorzystanie rzek jako turystycznych szlaków wodnych, przepraw promowych i tras tramwajów wodnych.

W PZPW wskazano działania na rzecz zapobiegania zagrożeniom naturalnym w m.in.: uwzględnianie map zagrożenia powodziowego, map ryzyka powodziowego, planów zarządzania ryzykiem powodziowym a także Planu przeciwdziałania skutkom suszy w regionie wodnym Środkowej Wisły; przeciwdziałanie wystąpieniu skutków powodzi i suszy; realizację inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej przewidzianych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły oraz działań strategicznych ujętych w Planie zarządzania ryzykiem powodziowym dla dorzecza Wisły; utrzymanie oraz zwiększanie istniejącej zdolności retencyjnej zlewni poprzez m.in.: zmniejszanie odpływu wód opadowych i roztopowych ze zlewni, zwiększenie różnych form retencji wodnej (budowa zbiorników retencyjnych wraz z budowlami hydrotechnicznymi, zwiększanie lesistości, odtwarzanie terenów wodno-błotnych, przywracanie naturalnego charakteru cieków i naturalnych przepływów wód, tworzenie polderów zalewowych); zapewnienie wysokiego stopnia zabezpieczeń technicznych i organizacyjnych w zakresie zdarzeń losowych i sytuacji kryzysowych związanych

z głównymi rzekami regionu; ograniczanie zagospodarowania na obszarach szczególnego zagrożenia powodzią, zwiększanie bezpieczeństwa powodziowego terenów o intensywnym zagospodarowaniu oraz obiektów stanowiących potencjalne zagrożenie dla środowiska, obiektów użyteczności publicznej, stanowiących cenne dziedzictwo kulturowe, itp.; zwiększanie wykorzystania wód opadowych i roztopowych.

W zakresie infrastruktury wodno-kanalizacyjnej i oczyszczania ścieków w PZPW wskazano m.in. wspieranie budowy i rozbudowy systemów zbiorowego zaopatrzenia w wodę w małych miastach i na obszarach wiejskich, szczególnie w zwartych systemach osadniczych (stosowanie zasady „skojarzonego działania" w stosunku do zadań dotyczących wodociągowania i kanalizacji); wyposażenie w oczyszczalnie ścieków i kanalizację jednostek osadniczych o skupionej zabudowie o równoważnej liczbie mieszkańców od 2 000 do 15 000; sukcesywną sanitację terenów o zabudowie rozproszonej na obszarach wiejskich i miejskich (przydomowe oczyszczalnie ścieków lub wywożenie ścieków przy zapewnieniu ich oczyszczania); budowę ochronnego systemu kanalizacyjnego wokół zbiorników wodnych, a także rzek wykorzystywanych w celach rekreacyjnych i kąpieliskowych oraz budowę systemów odprowadzania i oczyszczania ścieków deszczowych z terenów zurbanizowanych, głównych tras komunikacyjnych i obszarów przemysłowych.

W ww. PZPW wskazuje się m.in. na utrzymanie potencjału przyrodniczego i krajobrazowego wszystkich obszarów cennych przyrodniczo, zgodnie z wymogami *ustawy o ochronie przyrody*.

W gminie Ojrzeń nie wyłoniono obszarów sieci Natura 2000. Najbliższy obszar tej sieci znajduje się w odległości około 20 km od obszaru opracowania, w gminie Płońsk, jest to Specjalny Obszar Ochrony Siedlisk – Aleja Pachnicowa (kod obszaru PLH140054). W skład ww. SOOS wchodzi 730-metrowy fragment drogi powiatowej z poboczami między miejscowościami Strachowo a Dalanówek położony w otoczeniu pól uprawnych i łąk. Ochronie w tym obszarze podlega chrząszcz – pachnica dębowa związany z obecnością przydrożnej alei ogławianych wierzb. Jest to gatunek reliktowy związany z obecnością lasów pierwotnych ze starymi, dziuplastymi drzewami.

9.2. Problematyka ochrony środowiska w Planie miejscowym

Realizacją opisanej w rozdziale 5 i 9.1. polityki ochrony środowiska jest zachowanie w Planie, w dominującej części, funkcji rolnej – parku wiejskiego oraz terenów infrastruktury technicznej służących potrzebom rolnictwa i mieszkańców wsi. Jedynie w części południowo-zachodniej, do niedawna stosunkowo intensywnie zabudowanej, dopuszczono realizację ekstensywnej zabudowy. Istotne dla funkcjonowania przyrodniczego tego obszaru jest nie dopuszczenie nowej zabudowy, jak i dróg w obrębie lokalnego ciągu przyrodniczego – stawów i cieku we wschodniej części opracowania, co stwarza warunki do dalszego jego funkcjonowania. Ustalenia Planu realizują więc wskazaną w PZPW politykę przeciwdziałania nadmiernemu przeznaczaniu gruntów rolnych na inne cele niż rolnicze uwzględniając strukturę użytków rolnych oraz ich położenie i sąsiedztwo, ograniczenie presji urbanizacyjnej na obszary cenne przyrodniczo, czy przeciwdziałanie skutkom suszy i powodzi.

W Planie wprowadzono następujące ustalenia mające na celu ochronę środowiska i zdrowia ludzi:

- zakaz realizacji przedsięwzięć mogących zawsze i potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów odrębnych, za wyjątkiem przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z zakresu inwestycji celu publicznego lub bezpośrednio związanych z rolnictwem z zakresu uzbrojenia terenu i urządzeń wodnych;
- zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej;
- ustalono, iż oddziaływanie instalacji realizowanych na poszczególnych terenach nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami nieruchomości, do której eksploatujący instalację posiada tytuł prawny, przy czym powyższy zakaz nie dotyczy inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, jeżeli taka inwestycja jest zgodna z przepisami odrębnymi;
- w zakresie ochrony wód podziemnych i powierzchniowych:
  - wskazano obowiązek przestrzegania zasady odprowadzanie ścieków do wód i ziemi zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu Prawa wodnego (w szczególności art. 75 i 77 ww. ustawy);
  - ustalono odprowadzanie ścieków bytowych planowaną siecią kanalizacji sanitarnej do gminnej oczyszczalni ścieków zlokalizowanej poza obszarem planu lub w terenie oznaczonym symbolem RK, a w razie braku warunków przyłączenia sieci kanalizacji sanitarnej do zbiorników bezodpływowych (a następnie transport ścieków do oczyszczalni ścieków);

- ustalono odprowadzenia wód opadowych i roztopowych na własny teren nieutwardzony, w tym do dołów chłonnych, zbiorników retencyjnych lub rowów przepuszczalnych;
- wskazano obowiązek podczyszczania wód opadowych i roztopowych z zanieczyszczonych szczelnych powierzchni zgodnie z przepisami odrębnymi z zakresu Prawa wodnego;
- wskazano gospodarowanie odpadami zgodnie z przepisami odrębnymi;

– w zakresie ochrony przed hałasem ustalono obowiązek traktowania terenu oznaczonego symbolem UK jako terenu „pod budynki związane ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży", a terenu oznaczonego symbolem RZP jako terenu „na cele rekreacyjno-wypoczynkowe", w rozumieniu przepisów odrębnych z zakresu Prawa ochrony środowiska;
– w zakresie ochrony powietrza atmosferycznego ustalono zaopatrzenie w ciepło budynków z indywidualnych źródeł ciepła z zastosowaniem gazu ziemnego, gazu płynnego, energii elektrycznej, a także dopuszczono stosowanie innych rodzajów instalacji i paliw konwencjonalnych niż wyżej wymienione zgodnie z przepisami odrębnymi lub zaopatrzenie w ciepło budynków z sieci ciepłowniczej zasilanej z urządzeń ciepłowniczych zlokalizowanych poza obszarem Planu, po ich zrealizowaniu. Dopuszczono również zasilanie w energię elektryczną oraz ciepło z indywidulanych instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii, przy czym w obszarze Planu zakazano lokalizacji instalacji wytwarzających energię z odnawialnych źródeł energii o mocy przekraczającej 100 kW, a także o mniejszej mocy wykorzystujących energię wiatru, z wyłączeniem urządzeń o mocy mikroinstalacji w rozumieniu przepisów odrębnych oraz wykorzystujących biogaz, biogaz rolniczy oraz biopłyny na terenach oznaczonych symbolami UK, RW, RZP;
– w zakresie ochrony zdrowia ludzi ustalono ponadto zaopatrzenie w wodę do celów bytowych w oparciu o komunalne urządzenia i sieci zaopatrzenia w wodę poprzez sieć wodociągową;

Rys. 2. Planowane w prawie miejscowym zmiany stanu i funkcjonowania środowiska w obszarze Planu, w tym wskazanie uwzględnienia celów ochrony środowiska wyznaczonych w dokumentach wyższego rzędu

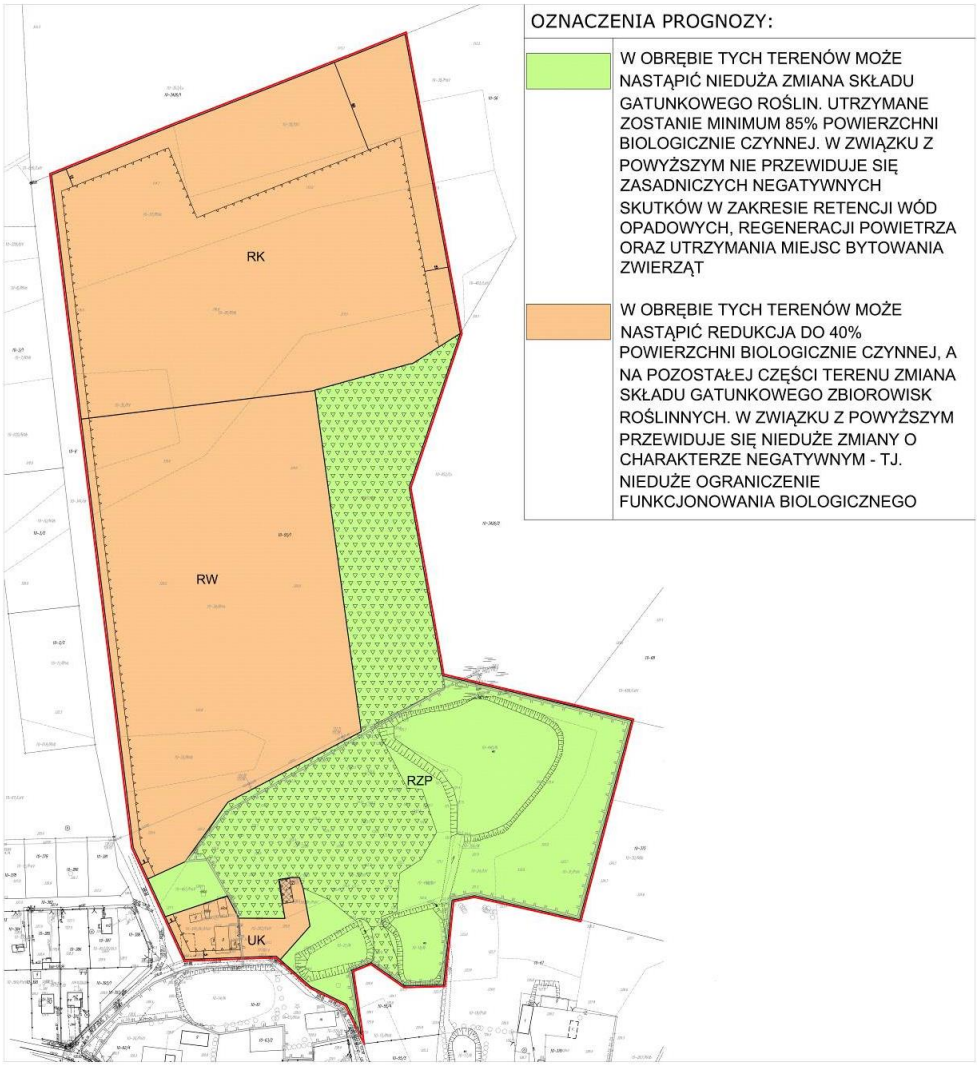

– w zakresie ochrony i kształtowania funkcjonowania przyrodniczego ustalono teren parku wiejskiego (z zakazem realizacji budynków) w lokalnej dolince usytuowanej w południowo-wschodniej części obszaru Planu. Ponadto na poszczególnych terenach ustalono zachowanie minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na działkach budowlanych na poziomie:
  - 85% na terenie parku wiejskiego – RZP,
  - 60% na terenach: zabudowy usług kultury – UK, urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi – RW oraz urządzeń kanalizacji i utylizacji ścieków dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi – RK.

Za wyjątkiem budynku gospodarczego z XVI w., obecnie brak jest w obszarze Planu zabudowy. Należy więc przyjąć, iż dominująca część obszaru Planu, w wyniku realizacji jego ustaleń, będzie mogła zmienić swoją funkcję, a co z tym związane będzie istniała możliwość ograniczenia powierzchni biologicznie czynnej. W obszarze Planu będzie istniała możliwość redukcji tej powierzchni o 4,1 ha tj. na 31,3% powierzchni tego obszaru, a pozostałe 68,7% powierzchni będzie stanowiła powierzchnia biologicznie czynna.

10. ANALIZA PRZEWIDYWANEGO ODDZIAŁYWANIA PROJEKTU PLANU NA ŚRODOWISKO (Z UWZGLĘDNIENIEM ZALEŻNOŚCI MIĘDZY ELEMENTAMI ŚRODOWISKA I MIĘDZY ODDZIAŁYWANIAMI NA TE ELEMENTY)

10.1. Wpływ projektu Planu na elementy środowiska

Ukształtowanie powierzchni terenu, gleby, kopaliny

Wg Szczegółowej mapy geologicznej Polski (ark. Gąsocin – 409) najstarszymi osadami powierzchniowymi w obszarze opracowania są gliny zwałowe. Są to utwory zlodowacenia środkowo-polskiego, stadiału północnomazowieckiego, fazy wierzbickiej. Występują w środkowej i południowej części analizowanego obszaru. W części północnej występują piaski wodnolodowcowe zlodowacenia środkowo-polskiego, stadiału północno-mazowieckiego. Niewielki południowo-wschodni fragment opracowania pokrywają utwory holoceńskie – piaski i mułki rzeczne usytuowane w dolince starego przepływu.

Rys. 3. Fragment szczegółowej mapy geologicznej, ark. Gąsocin (obszar opracowania został oznaczony czerwoną granicą).

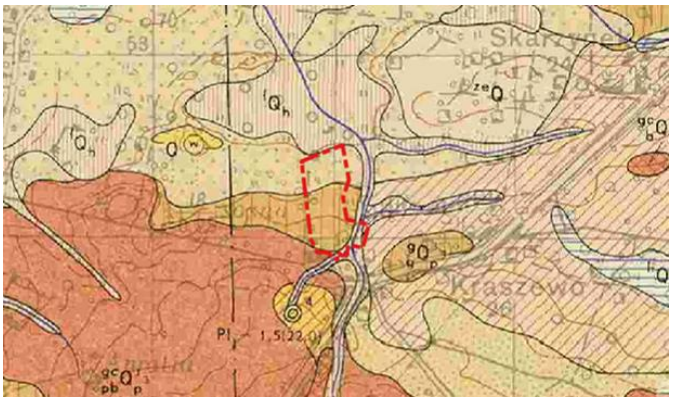

Objaśnienia mapy geologicznej arkusz Gąsocin:

źródło mapy geologicznej w skali 1:50 000: PIG

Opisane utwory charakteryzują się zróżnicowanymi warunkami budowlanymi. Obszar gruntów wodnolodowcowych - piaszczystych oraz obszar pokryty glinami zwałowymi, charakteryzują się stosunkowo dobrymi warunkami budowlanymi. Warunki te jednak pogarszają się wraz z pojawieniem się płytkich wód gruntowych w utworach przepuszczalnych lub wód zwieszonych w utworach gliniastych. W obrębie występowanie piasków wodnolodowcowych wody gruntowe występują stosunkowo głęboko, zatem warunki budowlane są dobre, natomiast w obrębie występowania glin zwałowych występują wody przypowierzchniowe, co obniża jakość gruntów do zabudowy. Gruntami o niekorzystnych warunkach budowlanych są utwory wypełniające dolinkę starego przepływu położoną w południowo-wschodniej części opracowania, zwierające wkładki gleb organicznych.

Pierwotna budowa geologiczna tego terenu uległa niewielkiej zmianie pod wpływem procesów urbanizacyjnych – w części południowo-wschodniej powstały wykopy związane z realizacją stawów i melioracją terenu, a w części południowo-zachodniej mogły powstać lokalnie nasypy gruntów przepuszczalnych. W tej części terenu, w wyniku użytkowania go pod zabudowę, nastąpiło również ubicie wierzchniej warstwy gruntu i redukcja tlenu w glebie.

Na terenie opracowania i w jego najbliższym otoczeniu nie zdiagnozowano zagrożenia wystąpienia ruchów masowych ziemi ze względu na małe spadki terenu oraz występowanie utworów geologicznych, które nie uplastyczniają się pod wpływem wody. Nie stwierdzono tu również występowania udokumentowanych złóż

kruszywa naturalnego lub innych kopalin, obszarów perspektywicznych i prognostycznych występowania tych złóż a także udokumentowanego podziemnego składowania dwutlenku węgla.

W obrębie przedmiotowego obszaru występują grunty rolne o wysokich i średnich walorach dla gospodarki rolnej od III do V klasy bonitacyjnej. Są to łąki, pastwiska i grunty orne, a także grunty rolne zabudowane. Tereny stawów zostały zakwalifikowane jako nieużytki.

Plan określa nowe przeznaczenia terenów na całym jego obszarze (przy czym większość terenów będzie nadal pełniła funkcję rolniczą zgodnie z *ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych*). W obrębie wszystkich istniejących gruntów ornych, łąk i pastwisk, w wyniku zmiany sposobu użytkowania i zagospodarowania, może nastąpić trwała zmiana dotychczasowego użytkowania. W skutek realizacji nowych obiektów budowlanych dopuszczonych Planem, mogą również wystąpić stałe zmiany warunków podłoża, usunięcie warstwy próchniczej oraz zagęszczanie i uszczelnianie gruntów, a także niewielkie zmiany ukształtowania terenu związane m.in. z realizacją infrastruktury technicznej i kształtowaniem niwelety na potrzeby zagospodarowania. Na terenach pokrytych przez gliny zwałowe, może zaistnieć potrzeba wymiany lub nasypania gruntu przepuszczalnego. Z realizacją podziemnej infrastruktury technicznej będą związane podstawowo przekształcenia czasowe, natomiast kształtowanie niwelety na potrzeby nowego zagospodarowania czy wymiana gruntu, w tym jej nasypanie, będzie oddziaływaniem stałym.

Należy jednak podkreślić, iż w Planie ustalono na wszystkich terenach obowiązek zachowania dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej (ogółem prawie 69% powierzchni Planu), w związku z tym najprawdopodobniej w jej obrębie stałe zmiany ukształtowanie terenu i struktury podłoża będą nieduże. Wyznaczając teren parku wiejskiego Plan stwarza warunki do zachowania systemu stawów i towarzyszącemu im ukształtowania terenu. Zdiagnozowane nieduże przekształcenia rzeźby terenu będą dotyczyć podstawowo terenów płaskich. Nie przewiduje się lokalizacji nowego zagospodarowania na obszarach odznaczających się wysokimi walorami ukształtowania terenu.

W obszarze Planu nie zidentyfikowano terenów zagrożonych wystąpieniem ruchów masowych ziemi. Ze względu na istniejące niewielkie spadki terenu, warunki gruntowo-wodne, a także planowane zagospodarowanie nie przewiduje się również, w wyniku realizacji ustaleń Planu, powstania ryzyka ww. ruchów.

Jednym z czynników mających wpływ na ukształtowanie powierzchni ziemi jest składowanie odpadów. Oddziaływanie Planu w zakresie wytwarzania i składowania odpadów zostało przedstawione w rozdziale 10.2.

W związku z brakiem na przedmiotowym terenie udokumentowanych złóż kopalin w prognozie nie przedstawiono wpływu realizacji ustaleń Planu na ich zasoby i racjonalne wykorzystanie.

Bilans wód podziemnych i powierzchniowych oraz układ hydrograficzny

Obszar opracowania znajduje się w zlewni rzeki Łydyni (JCWP kod RW200019268699), ta zaś jest lewostronnym dopływem rzeki Wkry (JCWP kod RW200019268599). Rzeka Łydynia jest osią hydrograficzną gminy Ojrzeń, przepływając przez środkową część gminy z północnego-wschodu na południowy-zachód. Jej całkowita długość wynosi 72 km i obejmuje 697,9 km^2 powierzchni zlewni. Rzeka ta na teren gminy wpływa w rejonie wsi Kownaty Borowe, a wypływa na południe od wsi Obrąb.

Przez południowo-wschodnią część obszaru opracowania przepływa niewielki, bezimienny ciek (urządzenie wodne) stanowiący dopływ rzeki Łydyni i biorący swój początek w rejonie tego obszaru we wsi Kraszewo. Ciek ten w obszarze opracowała łączy ze sobą trzy stawy. Stawy te obecnie są mocno zarośnięte roślinnością nadwodną i wodną wskutek eutrofizacji ich wód. Jest to spowodowane dostarczaniem do tych zbiorników związków biogennych, w szczególności spływających z pól uprawnych związków azotu i fosforu powodujących przyspieszony wzrost glonów i roślin naczyniowych.

W obrębie przedmiotowego terenu nie wyznaczono obszaru szczególnego zagrożenia powodzią. Nie mniej południowo-wschodnia część obszaru opracowania, położona w dolince starego przepływu, ze względu na swą budowę geologiczną, jest zagrożona występowaniem lokalnych podtopień w okresach silnych opadów. Zagrożenie to jest obecnie zmniejszone w wyniku wybudowania systemu rowów melioracyjnych i stawów, które zbierają nadmiar wód. Należy jednak podkreślić, iż sztuczne zbiorniki wodne zmieniają reżim wodny terenu. Na terenach występowania gruntów z wkładkami organicznymi w pierwszej fazie, po wykonaniu melioracji, następuje zwiększenie retencyjności gruntu. W drugiej fazie, gdy zdolność retencyjna gleby zostanie wyczerpana w wyniku rozkładu materii organicznej, dodatkowe ilości deszczu czy wód roztopowych spływają szybciej niż przed melioracją, co zwiększa przepływy wód w rzekach, a tym samym zagrożenie powodziowe.

Na stan ilościowy wód w rzekach może mieć wpływ m.in. pobór wody. Na zaspokojenie potrzeb całej ludności w gminie, pobierana jest jednak woda podziemna.

Wody opadowe w przedmiotowym obszarze zasilają powierzchniowo wody gruntowe oraz wody powierzchniowe – ciek i stawy. Część wód opadowych może być lokalnie retencjonowana w stawach i na terenach stale pokrytych roślinnością niską (na łąkach i pastwiskach) zbudowanych z utworów trudnoprzepuszczalnych. W części północnej, gdzie teren zbudowany jest z utworów łatwo-przepuszczalnych (piasków) oraz pokryty jest jedynie roślinnością sezonową, niską, przeważa szybki odpływ wód.

Przedmiotowy obszar położony jest w obrębie Jednolitej Części Wód Podziemnych nr 49 (kod UE: PLGW200049). W obrębie tej części JCWPd (południowej) wyróżniono jeden poziom wód czwartorzędowy i jedno piętro neogeńskie. Poziom czwartorzędowy tworzą wody moren czołowych i wałów kemowych. Występuje on średnio na głębokości od 5 do 150 m p.p.t., przy czym jego miąższość może się wahać od 4 do 80 m. Jest to główny poziom użytkowy. Zasilany jest on pośrednio z poziomu przypowierzchniowego przez przesączanie wód infiltracyjnych przez osady półprzepuszczalne lub bezpośrednio przez opady atmosferyczne w strefach występowania okien hydrogeologicznych. Bazą drenażu tego poziomu są dopływy Wkry. Zwierciadło poziomu górnego wody układa się współkształtnie do morfologii terenu. Wg Mapy Hydrogeologicznej Polski (ark. Gąsocin) w obszarze Planu występuje niska wydajność potencjalnych studni wierconych użytkowego poziomu wodonośnego na poziomie od 10 do 30 m³/h. W obszarze gminy występuje jednak zróżnicowana wydajność wody - są rejony gdzie wydajność jest bardzo duża i przekracza 120 m³/h. W gminie Ojrzeń 98,7% mieszkańców jest obsługiwana z gminnych ujęć wód podziemnych poprzez wodociąg gminny (dane GUS na 2020 r.). Również do południowej części obszaru opracowania przylega sieć wodociągowa, która obsługuje położone w tej części wsi zabudowania. Ujęcia wód podziemnych zasilające wodociąg znajdują się poza obszarem opracowania.

Piętro neogeńskie występuje na poziomie od 150 do 250 m p.p.t. i ma niewielką miąższość od 7 do 20 m.

Poziom przypowierzchniowy jest ściśle powiązany hydraulicznie z głównym poziomem wodonośnym, w tym stanowi główne źródło alimentacji i zagrożenia zanieczyszczeniami dla głębiej położonych utworów wodonośnych. Wg Mapy Hydrogeologicznej Polski – Pierwszy poziom wodonośny występowanie i hydrodynamika (ark. Gąsocin) środkowa i południowa część obszaru opracowania charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem warunków występowania warstw wodonośnych. Wg ww. mapy wody w tym rejonie gminy mogą występować na poziomie powyżej 5 m p.p.t. Wg zaś szkicu hydrologicznego stanowiącego załącznik do Objaśnień mapy geologicznej ark. Gąsocin wody w tym rejonie występują na poziomie od 2 do 5 m, przy czym w części południowo-wschodniej w dolince starego przepływu na poziomie od 1 do 2 m. Na równinie sandrowej, tj. w północnej części opracowania, warunki występowania warstw wodonośnych są unormowane i pierwszy poziom tych wód występuje na poziomie od 2 do 5 m p.p.t. W przedmiotowym rejonie gminy hydroizohipsa pierwszego poziomu wodonośnego wynosi ok. 112 m n.p.m. Wody gruntowe spływają w kierunku północno-zachodnim, ku dolinie Łydyni.

Aktualny i prognozowany stopień wykorzystania wód podziemnych wg opracowania „Bilans wodnogospodarczy wód podziemnych z uwzględnieniem oddziaływań z wodami powierzchniowymi w dorzeczu Wisły" z 2012 r. wynosił od 30 do 60% (wg zaś danych PIG wykorzystano 24,2% zasobów położonego w tym rejonie JCWPd), a rezerwa gwarantowanych zasobów wód podziemnych dostępnych do zagospodarowania przy aktualnym poborze wód podziemnych wynosi w tym rejonie od 100 do 200 m³/dobę.

Przedmiotowy obszar znajduje się w granicach nieudokumentowanego Głównego Zbiornika Wód Podziemnych: nr 215 Subniecka Warszawska. Zbiornik ten nie podlega ochronie.

Na zasobność wód gruntowych ma wpływ szereg czynników. W obszarze opracowania negatywnie na ilość zasobów tych wód wpływa mały udział roślinności wysokiej i pokrycie części terenu przez roślinność sezonową (efektem tego jest ograniczona retencja roślinna i glebowa) oraz występowanie rowu melioracyjnego (powoduje przyspieszony odpływ tych wód). Pozytywnie na ilość zasobów wód wpływa zaś budowa geologiczna, fakt, iż tereny te nie są obecnie w dominującej części pokryte materiałami nieprzepuszczalnymi (są to tereny zasilania tych wód), a także fakt występowania stawów.

Wody podziemne stosunkowo łatwo ulegają przekształceniom ilościowym wskutek działalności inwestycyjnej ingerującej bezpośrednio lub pośrednio w środowisko wodne. Najczęściej deformacji ulega pierwszy poziom wód – tzw. wody gruntowe, co jest spowodowane prowadzeniem prac ziemnych, budową rowów melioracyjnych lub kanalizacji deszczowej, regulacją linii brzegowej zbiorników wodnych, zmianą struktury gleb, zmniejszeniem pokrycia gleb roślinnością wysoką, a także ograniczeniem powierzchni biologicznie czynnej na gruncie rodzimym. Deformacje kolejnych poziomów wodonośnych spowodowane są poborem wód do celów bytowych lub technologicznych.

W wyniku realizacji ustaleń Planu, na jego obszarze może nastąpić stosunkowo nieduże, trwałe ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej i uszczelnienie podłoża – zjawisko to będzie dotyczyć około 31,3% powierzchni Planu. Na tych terenach, na których zostanie w wyniku realizacji ustaleń Planu zlikwidowana powierzchnia biologicznie czynna, może nastąpić modyfikacja sposobu krążenie wód. Ubytek wody deszczowej będzie dotyczył wody, która odparuje bezpośrednio z terenów

utwardzonych (terenów komunikacji wewnętrznej i dachów budynków). Pozostała część wód opadowych zostanie odprowadzona na tereny nieutwardzone. Na dominującej powierzchni Planu, tj. na terenach, które wg ustaleń Planu będą stanowiły powierzchnię biologicznie czynną, wody deszczowe będą nadal bezpośrednio zasilać wody gruntowe, spływać do głębiej położonych wód podziemnych lub będą retencjonowane przez rośliny i glebę. Retencja wód będzie zależała od sposobu zagospodarowania powierzchni biologicznie czynnej i jej użytkowania. Im roślinność będzie bardziej wielopiętrowa, a użytkowanie powierzchni biologicznie czynnej bardziej ekstensywne (ograniczone koszenie trwa, lokalnie będą pozostawiane opadłe liście lub fragmenty drzew i krzewów), tym retencja wód opadowych będzie większa. Tereny pokryte drzewami i krzewami oraz warstwa próchnicza gleby odznaczają się bardzo wysoką zdolnością hamowania odpływu wód opadowych (gromadzenia, przetrzymywania i powolnego oddawania wody do atmosfery i gleby), przyczyniając się też do zwiększenia opadów i wtórnego nawodnienia, przez co zapobiegają suszom i powodziom w niższych częściach zlewni. Korzystne jest więc wyznaczenie w dolince cieku w południowo-wschodniej części obszaru opracowania pokrytego miejscowo utworami z wkładkami organicznymi i z lokalnymi zadrzewieniami, terenu parku wiejskiego z dużym udziałem powierzchni biologicznie czynnej. Stwarza to warunki do zachowania obecnej retencji tego obszaru, a także jej zwiększania w przypadku zwiększenia udziału roślinności wysokiej i średniej.

W Planie wprowadzono również dopuszczenie realizacji zbiorników retencyjnych na działkach budowlanych, które sztucznie zatrzymują nadmiar wód, ograniczając ich spływ do niższych części zlewni. Realizacja małych zbiorników retencyjnych w obrębie działek budowlanych jest rekomendowana jako jeden z właściwych sposobów zagospodarowywania wód opadowych w rejonie, na który opadają.

Kolejnym czynnikiem mogącym wpływać na bilans wód gruntowych jest drenaż podziemny związany z pracami ziemnymi prowadzonymi przy budowie przewodów kanalizacji sanitarnej, przewodów wodociągowych i kanałów technologicznych. Podstawowo realizacja tych przedsięwzięć ma oddziaływanie krótkookresowe i może być związana z odwodnieniem wykopów pod podziemną infrastrukturę techniczną gdy przewody są kładzione poniżej zwierciadła wód gruntowych pod warstwą gruntów nieprzepuszczalnych. W takiej sytuacji przepuszczalna strefa gruntu wokół urządzeń i elementów konstrukcyjnych może działać również w sposób stały jak dren. Do stałego drenażu wód gruntowych może dochodzić na terenach gdzie poziom wód gruntowych jest wysoki, a wody gruntowe znajdują się pod trudno przepuszczalną warstwą gruntu. W obszarze Planu zaplanowano nowe tereny zabudowy (UK, RW, RK) w rejonie gdzie wody gruntowe występują głęboko pod powierzchnią gruntu (ok. 2-5 m p.p.t.), stąd w rejonie tych terenów nie przewiduje się stałego negatywnego oddziaływania planowanej infrastruktury podziemnej na poziom wód gruntowych. W terenie planowanego parku wiejskiego (RZP), gdzie poziom wód gruntowych jest wysoki, nie dopuszczono do realizacji zagospodarowania, z którym wiązałoby się wykonanie głęboko położonej, podziemnej infrastruktury technicznej, stąd również w tym terenie nie przewiduje się w ww. zakresie negatywnego oddziaływania realizacji ustaleń Planu.

Reasumując, biorąc pod uwagę uwarunkowania przyrodnicze oraz ustalenia Planu należy stwierdzić, że realizacja ustaleń tego dokumentu nie będzie w sposób znaczący negatywnie oddziaływać na bilans wód gruntowych.

W wyniku realizacji planowanego zagospodarowania w niewielkim stopniu zwiększy się zapotrzebowanie na wodę. Będzie to związane z obsługą terenu usług kultury i terenów infrastruktury technicznej dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi. W Planie ustalono, że woda na potrzeby planowanego zagospodarowania będzie czerpana z gminnego ujęcia wód podziemnych (wód, z których nie czerpią wody rośliny). Zatem realizacja ustaleń Planu w zakresie poboru wody będzie przede wszystkim oddziaływać na wody podziemne w rejonie terenu RW lub innego ujęcia wód gminnych położonego poza obszarem opracowania powodując powstanie nowego lub powiększenie istniejącego leja depresyjnego wokół studni, z której wody te będą czerpane.

W obszarze Planu, w obrębie gruntów, na których usytuowane są istniejące wody powierzchniowe, ustalono teren parku wiejskiego, to jest grunt rolny, w obrębie którego zgodnie z art. 2 ust. 1 *ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych* występują m.in. torfowiska, oczka wodne, urządzenia melioracji wodnych, przeciwpowodziowe i przeciwpożarowe, stawy rybne i inne zbiorniki wodne służące rolnictwu. Ustalając w Planie w rejonie występowania zbiorników wodnych tereny parku wiejskiego z zakazem realizacji budynków, sporządzany dokument stwarza warunki do ich zachowania jak również ochrony ich zlewni. Plan zapobiega powstaniu w ich rejonie obiektów, które

mogłyby w sposób istotny spowodować zmiany reżimu wodnego, spadek ich zasilania w wodę i tym samym przyczynić się do ich zaniku, w skutek osuszenia terenu.

Klimat lokalny

Klimat w gminie Ojrzeń jest stosunkowo ciepły, lato jest wczesne i dość długie, zima długa i mroźna oraz występują duże amplitudy temperatur rocznych. Średnia temperatura powietrza w ciągu całego roku wynosi 9,4^{O}C, średnia temperatura najzimniejszego miesiąca w roku – lutego - 0,8^{O}C, natomiast najcieplejszego sierpnia - około 21,2^{O}C. Występuje tu niski średni roczny opad, utrzymujący się na poziomie 400 - 500 mm (najniższy opad jest zimą i na początku wiosny, natomiast najwyższy od maja do września z nasileniem w lipcu). Okres wegetacyjny trwa tu około 210 dni, rozpoczyna się w pierwszej dekadzie kwietnia a kończy w ostatniej dekadzie października. Pokrywa śnieżna z maksimum w styczniu i lutym, utrzymuje się przez nie więcej niż 60 dni w ciągu roku.

W gminie dominują wiatry z kierunków zachodnich oraz południowozachodnich. Większość to wiatry słabe i bardzo słabe. Średnia prędkość wiatru w ciągu roku wynosi w zależności od pory roku 3,9 m/s – 6,4 m/s. Większą prędkością wiatru cechują się miesiące późnojesienne, zimowe i wiosenne (od listopada do maja). Latem wzrasta udział wiatrów północnozachodnich, zimą południowo-zachodnich. Znaczny udział we wszystkich obserwacjach anemometrycznych mają cisze atmosferyczne, w których prędkość wiatru wynosiła poniżej 1,5 m/s i które najczęściej obserwowane są w miesiącach letnich oraz jesienią. Znacznie więcej cisz atmosferycznych obserwuje się po zawietrznej stronie kompleksów leśnych - głównie po stronie wschodniej i północno-wschodniej.

Na mezoklimat obszaru opracowania mają wpływ czynniki lokalne takie jak: ukształtowanie terenu, budowa geologiczna, pokrycie terenu oraz warunki hydrogeologiczne. W obrębie omawianego rejonu opracowania kluczowymi czynnikami jest budowa geologiczna, z którą bezpośrednio związane są stosunki wodne.

Dolina starego przepływu, w obrębie której znajdują się trzy stawy, charakteryzuje się dużą wilgotnością powietrza, ze stosunkowo niską, wyrównaną temperaturą dobową. Obszar ten jest narażony na powstawanie zastoisk wilgotnego i zimnego powietrza, a także powstawanie i utrzymywanie się mgieł. W rejonie pokrytym przez gliny zwałowe (w południowo-zachodniej i środkowej części opracowania), które wolno się nagrzewają i wolno to ciepło oddają, pozbawionym zbiorników wodnych wahania dobowe temperatury są stosunkowo nieduże, przy czym średnie temperatury są nieco wyższe niż w dolince. Dużymi wahaniami dobowymi temperatury, szczególnie w dni słoneczne, charakteryzuje się zaś teren pokryty przez piaski wodnolodowcowe (północna część opracowania) – utwory te silnie się nagrzewają w ciągu dnia i szybko to ciepło oddają w okresie nocy. Tereny te charakteryzują się również niską wilgotnością powietrza.

Niewielki udział roślinności wysokiej, poza dolinką starego przepływu, wpływa na jego duże nasłonecznienie oraz możliwość występowania silnych wiatrów.

W związku z realizacją ustaleń sporządzanego Planu nie przewiduje się wystąpienia zasadniczych zmian w lokalnym klimacie na większości obszaru opracowania, w szczególności dotyczy to klimatu związanego z doliną starego przepływu. Ustalenie w jej obrębie terenu parku wiejskiego, z dużym minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej, stwarza warunki do zachowanie istniejących zbiorników wodnych i zadrzewień, a także umożliwia wprowadzenie nowej roślinności wysokiej i średniej. Będzie to sprzyjać utrzymaniu dotychczasowych warunków klimatycznych charakteryzujących się dużą wilgotnością powietrza, z czym związane jest częste występowanie mgieł, oraz wyrównana, stosunkowo niska temperatura. Teren ten, w okresie bezlistnym, będzie również stanowić lokalny korytarz wymiany poziomej powietrza.

Nieznaczne zmiany topoklimatu mogą wystąpić w obrębie nowych terenów: usług kultury (UK) oraz infrastruktury technicznej (RW i RK). Na tych terenach może nastąpić stosunkowo nieduże zmniejszenie udziału powierzchni biologicznie czynnej (o maksymalnie 40% powierzchni tych terenów), na rzecz terenów pokrytych materiałami sztucznymi. Materiały te szybko się nagrzewają w dni słoneczne i szybko to ciepło oddają w porze wieczornej, powodując podniesienie temperatur dobowych. Ponieważ jednak możliwy do pokrycia tymi materiałami teren, będzie stosunkowo nieduży, to też jego oddziaływanie będzie niewielkie. Ponadto ustalenie zachowania 60% powierzchni tych terenów jako powierzchni biologicznie czynnej, będzie sprzyjało pojawieniu się w tym rejonie roślinności wysokiej i średniej. Z obecnością takiej roślinności związane jest zjawisko zacieniania, co ogranicza nagrzewanie się powierzchni sztucznych i ich wpływ na klimat. Z występowaniem takiej roślinności związana jest również większa wilgotność powietrza, gdyż wody opadowe wolniej odparowują. Stałe podniesienie poziomu wilgotności powietrza powoduje również zwiększenie częstotliwości opadów (oddziaływanie skumulowane z innymi terenami pokrytymi roślinnością wysoką) i rozprasza promienie słoneczne zapobiegając suszom.

W ww. terenach usług kultury i infrastruktury technicznej zaplanowano niską (budynki podstawowo do 6-9 m wysokości) i ekstensywną zabudowę (maksymalnie intensywność zabudowy 0,1-0,5 pow. działki budowlanej), która nie będzie zasadniczo ograniczała przewietrzania, a także w sposób istotny wpływała na warunki insolacji (przez co nie przyczyni się do powstawania kontrastowych termicznie obszarów powodujących występowanie silnych wiatrów w terenach zabudowy). Ważne jest również to, iż w sporządzanym dokumencie ustalono jasną kolorystykę budynków. Jasne ściany odbijają promienie słoneczne, w mniejszym stopniu się nagrzewając i tym samym mniej oddziałują na lokalny klimat.

10.2. Wpływ projektu Planu na jakość i zagrożenia środowiska oraz zdrowie ludzi

W sporządzanym Planie nie wyznaczono terenów produkcji, składów, magazynów i usług ponadpodstawowych, oraz wykluczono lokalizację zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, które mogą być sytuowane na tego typu terenach. Na całym obszarze Planu zakazano realizacji przedsięwzięć mogących zawsze lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, za wyjątkiem przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko z zakresu inwestycji celu publicznego lub bezpośrednio związanych z rolnictwem z zakresu uzbrojenia terenu i urządzeń wodnych. W sporządzanym Planie dopuszczono zatem możliwość realizacji inwestycji, zgodnych z przeznaczeniem terenów, zaliczanych do przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko takich jak sieci i urządzenia infrastruktury technicznej (w tym na terenie RW urządzenia do poboru wody, a na terenie RK instalacje do oczyszczania ścieków), melioracje, zbiorniki wodne lub stawy.

Ponadto w granicach Planu ustalono, że oddziaływanie instalacji realizowanych na poszczególnych terenach nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami nieruchomości, do której eksploatujący instalację posiada tytuł prawny (powyższy zakaz nie dotyczy jedynie inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, co wynika z przepisów odrębnych).

Przewidywane zagrożenia wynikające z wprowadzania gazów i pyłów do powietrza oraz emisji hałasu

Zgodnie z ustawą z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska Główny Inspektor Ochrony Środowiska dokonuje pomiarów poziomów substancji w powietrzu w odniesieniu do poszczególnych stref w województwie, a następnie je ocenia. Gmina Ojrzeń znajduje się w strefie mazowieckiej w klasyfikacji jakości powietrza. Poniżej przedstawiono wyniki klasyfikacji tej strefy w 2020 r. na podstawie kryterium ochrony zdrowia. Podstawą klasyfikacji stref w Rocznej ocenie jakości powietrza były wartości poziomów: dopuszczalnego, dopuszczalnego powiększonego o margines tolerancji, docelowego i celu długoterminowego, określone w rozporządzeniu Klimatu i Środowiska z dnia 11 grudnia 2020 r. w sprawie dokonywania oceny poziomów substancji w powietrzu.

Tabela 1. Symbole klasy wynikowej dla poszczególnych zanieczyszczeń dla obszaru całej strefy mazowieckiej w 2020 r. pod kątem ochrony zdrowia

SO_2	NO_2	C_6H_6	CO	O_3	PM10	Pb	As	Cd	Ni	B(a)P	PM2,5
A	A	A	A	A[1)]	C	A	A	A	A	C	A[2)]

[1)] Dla ozonu – poziom celu długoterminowego, strefy uzyskały klasę D2

[2)] Dla pyłu PM2,5 – poziom dopuszczalny II faza, strefa mazowiecka uzyskały klasę C1

źródło: Opracowanie własne na podstawie publikacji pt. Roczna ocena jakości powietrza w województwie mazowieckim – raport wojewódzki za 2020 r., GIOŚ 2021 r.

W ocenie stwierdzono, że większość zanieczyszczeń atmosferycznych w strefie mazowieckiej mieści się w klasie A, co oznacza, że stężenia zanieczyszczeń w tej strefie nie przekraczają poziomów dopuszczalnych i poziomów docelowych. Przekroczenie poziomu dopuszczalnego, docelowego lub długoterminowego stwierdzono dla pyłu zawieszonego PM10 (przekroczenie normy dobowej i rocznej), PM2,5 (dla fazy II), bezo(a)pirenu w pyle oraz ozonu (poziom celu długoterminowego).

Według klasyfikacji, na podstawie kryteriów dotyczących ochrony roślin, strefa mazowiecka została zakwalifikowana do klasy A ze względu na stężenie zanieczyszczeń SO_2, NO_2, i O_2 – poziomu docelowego, natomiast do klasy D2 ze względu na stężenie O_3 dla poziomu długoterminowego.

Wg Rocznych ocen jakości powietrza w województwie mazowieckim za lata 2020 i 2019 (GIOŚ, 2021 r. i 2020 r.) na terenie gminy Ojrzeń na podstawie wyliczeń z modelowania matematycznego nie stwierdzono przekroczeń poziomów dopuszczalnych pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 oraz poziomu docelowego benzo(a)pirenu w pyle, wg kryterium ochrony zdrowia. Również dane z lat wcześniejszych potwierdzają brak przekroczenia norm w zakresie pyłu PM10 i PM2,5. W roku 2017 zanieczyszczenie pyłem zawieszonym PM10 utrzymywało się średnio w ciągu roku na poziomie 19,0 µg/m³, zaś w 2016 r. na poziomie 20,0 µg/m³, gdy norma wynosi 40 µg/m³. Zanieczyszczenie zaś pyłem PM2,5 utrzymywało się średnio w ciągu roku 2017 na poziomie

15,1 µg/m^3, w 2016 na poziomie 15,4 µg/m^3, podczas gdy norma dla fazy II (wymagana do osiągnięcie do roku 2020) wynosi 20 µg/m^3. Zanieczyszczenie benzo(a)pirenem przekraczało nieznacznie ustalony poziom docelowy, który powinien być osiągnięty do roku 2013. W 2017 r. poziom ten w ciągu roku utrzymywał się na granicy 1,1 ng/m^3, zaś w 2016 r. 1,2 ng/m^3, podczas gdy norma wynosi 1,0 ng/m^3. Przy czym zgodnie z obowiązującymi wytycznymi GIOŚ stosuje się zaokrąglenia, które powodują, że za przekroczenia uznaje się wartości powyżej 1,5 ng/m^3.

Wg mapy „Ocena jakości powietrza - modelowanie na potrzeby ocen" zamieszczonej na portalu GIOŚ w obszarze opracowania w 2017 r. nie stwierdzono przekroczenia norm w zakresie zawartości w powietrzu pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5, natomiast występował podwyższony poziom benzo(a)pirenu w pyle na poziomie 1,01-1,3 ng/m^3. W latach 2019-2020 mapy rozkładu przestrzennego stężeń zanieczyszczeń zamieszczone na ww. portalu wskazywały na brak przekroczenia norm w zakresie wszystkich ww. zanieczyszczeń (poziom benzo(a)pirenu w pyle w latach 2019 – 2020 utrzymywał się na poziomie pomiędzy 0,5 a 0,75 ng/m^3).

W latach 2016-2020 odnotowano w gminie Ojrzeń, na podstawie modelowania krajowego, przekroczenie poziomu długoterminowego ozonu wg kryterium ochrony zdrowia, a w latach 2016-2019 również przekroczenie AOT40 wg kryterium dotyczącego ochrony roślin. Źródłem ozonu w powietrzu jest przede wszystkim spalanie paliw w transporcie (samochodowym, w samolotach, sprzęcie budowlanym i ogrodowym), przemysł i duże źródła spalania, a także produkty chemiczne. W rejonie gminy Ojrzeń główną przyczyną przekroczenia norm zawartości ozonu w troposferze jest napływ zanieczyszczań z innych regionów. Na przekroczenie zawartości ozonu mają również wpływ warunkami meteorologiczne - im cieplejszy rok tym to przekroczenie jest wyższe. Należy jednocześnie wskazać, iż w obszarach pozbawionych stałej roślinności wysokiej i z niskim poziomem wody gruntowej (takie tereny przeważają w obszarze opracowania), które silnie i szybko się nagrzewają w ciągu dnia, temperatury powietrza są wyższe o kilka stopni w stosunku do tych w terenach zadrzewionych i z wysokim poziomem wód gruntowych, zatem zawartości ozonu w powietrzu wzrasta.

Głównym źródłem pozostałych zanieczyszczeń powietrza w gminie (m.in. benzo(a)pirenem, pyłami zawieszonymi) jest emisja niska-powierzchniowa, czyli pochodząca ze spalania paliw stałych w paleniskach domowych. Widać to bezpośrednio w wynikach badań prowadzonych przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska - w okresie grzewczym wzrasta poziom zanieczyszczeń, zaś znacząco maleje latem. Zanieczyszczenia są również emitowane przez lokalne kotłownie obiektów użyteczności publicznej. Ponadto źródłem zanieczyszczeń jest pylenie z niepokrytych roślinnością gruntów ornych i dróg gruntowych, a także m.in. ruch pojazdów na drogach. Na jakość powietrza w gminie ma również wpływ napływ zanieczyszczeń z innych, bardziej zanieczyszczonych, regionów.

Istotne znaczenie dla jakości powietrza ma obecność stałej zieleni wysokiej, a także terenów otwartych. Roślinność, szczególnie w okresie wegetacyjnym, ma zdolność regeneracji powietrza, zaś duże powierzchnie terenów otwartych zapewniają możliwość rozpraszania i wywiewania zanieczyszczeń atmosferycznych. Drzewa pochłaniają i neutralizują substancje toksyczne, takie jak: dwutlenek węgla, dwutlenek siarki oraz metale ciężkie (ołów, kadm, miedź, cynk). Występujące w rejonie stawów i w otoczeniu przedmiotowego obszaru zadrzewienia liściaste mają dużą zdolność do regenerowania powietrza (produkują dużą ilość tlenu i skutecznie pochłaniają pyły zawieszone), jednak obecnie zajmowana przez nie w obszarze opracowania powierzchnia jest bardzo mała, zatem ich oddziaływanie również jest niewielkie. Tereny otwarte, dominujące w przedmiotowym obszarze, stwarzają zaś warunki do przewietrzania, w tym przewiewania zanieczyszczeń, które są emitowane w innych rejonach wsi (ze źródeł ciepła, terenów komunikacji).

Obszar opracowania nie jest obsługiwany przez sieć gazową a także brak jest sieci ciepłowniczej. Instalacje do wytwarzanie ciepła na potrzeby ogrzewania okolicznych budynków są więc potencjalnym źródłem zanieczyszczeń powietrza w zależności od rodzaju wykorzystywanego paliwa służącego do wytworzenia ciepła oraz klasy pieców.

W Programie ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim, w których zostały przekroczone poziomy dopuszczalne i docelowe substancji w powietrzu, przyjętym uchwałą Nr 115/20 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 8 września 2020 r., jako główne działania wskazano:

- *ograniczenie emisji pyłów zawieszonych PM10 i PM2,5 oraz benzo(a)pirenu z procesu wytwarzania energii cieplnej dla potrzeb ogrzewania i przygotowania ciepłej wody w lokalach mieszkalnych, handlowych, usługowych oraz użyteczności publicznej, poprzez wymianę/likwidację ogrzewania z kotłów bezklasowych opalanych paliwem stałym (innym niż pelet), a także wymianę/likwidację ogrzewania z kotłów klasy 3 i 4 opalanych paliwem stałym (innym niż pelet), na:*
  - *kotły opalane paliwem stałym spełniające normy ekoprojektu, wraz z ewentualną termomodernizacją,*
  - *kotły opalane paliwem gazowym, wraz z ewentualną termomodernizacją,*
  - *kotły opalane paliwem olejowym, wraz z ewentualną termomodernizacją,*
  - *ogrzewanie elektryczne, wraz z ewentualną termomodernizacją,*
  - *odnawialne źródła energii, wraz z ewentualną termomodernizacją,*

- *ogrzewanie z sieci ciepłowniczej, wraz z ewentualną termomodernizacją;*

– *zwiększenie powierzchni zieleni w wybranych gminach strefy mazowieckiej.*

Ustalono również działania z zakresu:

– *edukacji ekologicznej;*
– *kontroli przestrzegania uchwały antysmogowej (obecnie obowiązuje ww. Uchwała nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r.) oraz zakazu spalania odpadów i pozostałości roślinnych;*
– *ograniczania wtórnej emisji pyłu – czyszczenie ulic na mokro w gminach miejskich województwa mazowieckiego, w granicach obszaru zabudowanego, zakaz używania spalinowych i elektrycznych dmuchaw do liści we wszystkich gminach województwa.*

Ponadto przedstawiono przykłady dobrych praktyk wspomagających obniżanie stężeń szkodliwych substancji w powietrzu. W zakresie planowania przestrzennego uwzględnianie dobrych praktyk ma na celu takie wyznaczanie zabudowy i zagospodarowania terenu w studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz w planach miejscowych, aby umożliwić ograniczenie emisji pyłów poprzez:

– *wprowadzenie ustalań z zakresu minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej na poziomie nie mniejszym niż 20% w obrębie zabudowy mieszkaniowej i usługowej,*
– *projektowanie zieleni ochronnej i urządzonej (w szczególności w otoczeniu placówek edukacyjnych zlokalizowanych wzdłuż dróg o dużym natężeniu ruchu) oraz ustalenie niekubaturowego zagospodarowania przestrzeni publicznych obszarów zabudowanych (place, skwery, „zielone" miejsca wypoczynku dla dzieci i osób starszych),*
– *tworzenie tzw. zielonej infrastruktury,*
– *zachowanie istniejących terenów zieleni i terenów wolnych od zabudowy celem lepszego przewietrzania miast,*
– *zmniejszanie liczby koszeń terenów zieleni, zakładanie łąk kwietnych,*
– *ustalanie sposobu zaopatrzenia w ciepło z zaleceniem podłączania nowych obiektów do sieci ciepłowniczej w rejonach objętych centralnym systemem ciepłowniczym bądź poprzez niskoemisyjne formy ogrzewania (zapisy dotyczące sposobu pozyskania energii cieplnej powinny być zgodne z uchwałą Sejmiku Województwa podjętą na podstawie art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska, nieuprawnione jest natomiast wprowadzenie do treści planów miejscowych zapisów zawierających ustalenia w kwestii sposobu ogrzewania budynków w zakresie uregulowanym ww. uchwałą Sejmiku Województwa),*
– *modernizowanie układu komunikacyjnego celem przeniesienia ruchu poza ścisłe centra miast, stosowanie zieleni wysokiej (szpalerów drzew) wzdłuż dróg, w szczególności w terenach zabudowy,*
– *reorganizację układu komunikacyjnego oraz wprowadzanie stref ograniczających ruch samochodowy w ścisłych centrach miast,*
– *zapewnienie obsługi transportem zbiorowym na etapie tworzenia planów miejscowych i wydawania decyzji o warunkach zabudowy w miastach,*
– *zatrudnianie urbanistów.*

Gmina Ojrzeń nie posiada mapy akustycznej. W odległości około 150 m na południe od południowo – wschodniej granicy obszaru opracowania położona jest droga krajowa nr 50 stanowiąca potencjalnie najistotniejsze źródło hałasu w tym rejonie gminy. Wg Generalnego Pomiaru Ruchu z lat 2020/2021 drogą krajową nr 50 na odcinku Ojrzeń - Ciechanów w ciągu doby przemieszczało się 8304 pojazdy silnikowe, co w porównaniu do innych odcinków tej drogi jest ilością niedużą (dla porównania na odcinku Góra Kalwaria - obwodnica drogą tą przemieszczało się 22 233 pojazdy silnikowe). Dodatkowo 79% pojazdów stanowiły samochody osobowe i motocykle, o mniejszej uciążliwości hasłowej. Pojazdy o większej uciążliwości - samochody ciężarowe, autobusy i ciągniki stanowią około 21% przemieszczających się tu pojazdów. Opisany ruch pojazdów, w związku z budową w rejonie Warszawy dróg ekspresowych i autostrad, wzrósł umiarkowanie od 2005 r. Wg GPR średnio w ciągu doby w 2005 r. przemieszczało się tą drogą 5918 pojazdów, a w 2015 r. 6283 pojazdy. Wykazany w GPR z lat 2020/2021 ruch pojazdów przekracza 3 000 000 w ciągu roku, stąd dla przedmiotowego odcinka będzie wymagane opracowanie mapy akustycznej (obecnie nie została ona jednak zaprezentowana). Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska prowadzi zaś badania poziomu hałasu w zależności od potrzeb, w miejscach o szczególnym zagrożeniu, w wybranych punktach województwa, a także w wybranych latach. Dla drogi krajowej nr 50 w gminie Ojrzeń od roku 2003 r. opublikowano jedynie dane z monitoringu hałasu z roku 2015. Długookresowy monitoring hałasu został przeprowadzony w miejscowości Ojrzeń w odległości 7,4 m od skrajnego pasa ruchu ulicy. Pomiary były prowadzone 6 krotnie w okresie całych dób w miesiącach: kwietniu i październiku. Na podstawie wyników pomiarów hałasu oszacowano wskaźniki długookresowe, które wynosiły: dla pory dzienno-wieczorno-nocnej LDWN - 71,4 dB a dla pory nocy LN - 63,6 dB. Wskaźniki te przekraczają poziomy dopuszczalne określone dla terenów mieszkaniowo-usługowych, zabudowy zagrodowej i terenów rekreacyjno-wypoczynkowych (równe LDWN = 68 dB i LN = 59 dB). Poziom dźwięku spowodowany ruchem pojazdów na drodze krajowej w obrębie południowo-wschodniej części obszaru opracowania jest prawdopodobnie znacznie mniejszy, gdyż wzdłuż drogi są usytuowane zabudowania, które stanowią barierę dla rozprzestrzeniania się fal

dźwiękowych. Z tego względu nie przewiduje się przekroczenia norm akustycznych w rejonie przedmiotowego terenu.

Pozostałe drogi w rejonie obszaru opracowania prowadzą lokalny ruch pojazdów, niestanowiący znaczących uciążliwości. Rolniczy charakter gminy, mała intensywność zabudowy i małe zaludnienie powodują, że przedmiotowy obszar, poza rejonem drogi krajowej, należy do stref mało narażonych na uciążliwości związane z hałasem.

Ze wstępnych analiz, określających jakiego typu przedsięwzięcia mogą być realizowane na omawianym obszarze wynika, iż nie przewiduje się tu lokalizacji inwestycji mogących stanowić istotne źródło ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza i hałasu. W sporządzanym dokumencie ustalono zachowanie dużego minimalnego udziału powierzani biologicznie czynnej – ogółem w obszarze Planu na poziomie minimum prawie 69% jego powierzchni. Stwarza to warunki do zachowania i kształtowania stałej zieleni, która będzie regenerować powietrze w okresie wegetacyjnym. Prócz tego w Planie ustalono ekstensywne zagospodarowanie (maksymalna intensywność zabudowy 0,1-0,5 pow. działki budowlanej) i niską zabudowę - o maksymalnej wysokości do 6-9 m (na terenie RZP nie dopuszczono możliwości lokalizacji budynków), dzięki czemu nie przewiduje się istotnego ograniczania przewietrzenia tych terenów (w szczególności w okresie zimowym - bezlistnym, kiedy stężenia zanieczyszczeń powietrza są największe, a regeneracja powietrza na niskim poziomie). Zespół tych ustaleń jest realizacją dobrych praktyk wskazanych w ww. Programie ochrony powietrza dla stref w województwie mazowieckim.

Z realizacją planowanej zabudowy usług kultury i w mniejszym stopniu zabudowy na terenach infrastruktury technicznej będzie potencjalnie związana emisja zanieczyszczeń związanych z zaopatrzeniem w ciepło. W Planie ustalono zaopatrzenie budynków w ciepło z sieci ciepłowniczej zasilanej z urządzeń ciepłowniczych zlokalizowanych poza obszarem Planu, po ich zrealizowaniu, mając na uwadze zasady określone w *ustawie Prawo energetyczne*, gdzie wskazano, że o ile istnieją techniczne i ekonomiczne przesłanki do przyłączenia do sieci ciepłowniczej to obiekty budowlane powinny być do niej podłączone. Obecnie jednak w gminie brak jest sieci ciepłowniczej, a możliwość jej realizacji ze względu na znaczne rozproszenia zabudowy jest mało prawdopodobna. Stąd w Planie dopuszczono również zasilanie w ciepło ze źródeł indywidualnych. Należy wskazać, iż obecne standardy kotłów na paliwa stałe (paliwa potencjalnie najbardziej zanieczyszczające powietrze) reguluje *rozporządzanie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 1 sierpnia 2017 r. w sprawie wymagań dla kotłów na paliwo stałe*, a także *uchwała nr 162/17 Sejmiku Województwa Mazowieckiego z dnia 24 października 2017 r.* Brak jest więc możliwości instalacji w nowych obiektach tzw. „kopciuchów". W dopuszczonych prawem do stosowania urządzeniach brak jest też możliwości spalania niskiej jakości paliw czy odpadów. Ponadto w Planie ustalono stosowanie, jako czynników ciepła: gazu ziemnego, gazu płynnego, energii elektrycznej lub innych rodzajów paliw konwencjonalnych (tj. węgiel kamienny, olej opałowy itp.) lub wykorzystywanie odnawialnych źródeł energii, zgodnie z przepisami odrębnymi – to jest z ww. aktualną uchwałą Sejmiku Województwa podjętą na podstawie *art. 96 ustawy Prawo ochrony środowiska* (w której wykluczono obecnie stosowanie takich paliw jak: mułki i flotokoncentraty węglowe oraz mieszanki produkowane z ich wykorzystaniem, węgiel brunatny oraz paliwa stałe produkowane z wykorzystaniem tego węgla, węgiel kamienny w postaci sypkiej o uziarnieniu 0 - 3 mm, paliwa zawierające biomasę o wilgotności w stanie roboczym powyżej 20%). W sporządzanym Planie wskazano więc możliwość dywersyfikacji źródeł energii wytwarzanej na własne potrzeby, przy czym w przedmiotowym obszarze zakazano lokalizacji instalacji wytwarzających energię z niektórych odnawialnych źródeł energii uwzględniając potencjalną uciążliwość związaną z użytkowaniem takich instalacji, w tym niemierzalne występowanie odorów lub oddziaływanie na krajobraz i awifaunę, a także instalacji o mocy przekraczającej 100 kW (jedynie w terenie RK możliwa jest realizacja instalacji, o mocy do 100 kW, wykorzystujących powstające w oczyszczalni ścieków biogazy, dzięki czemu istnieje możliwość redukcji ilości składowanych na wysypiskach osadów; planowany teren RK jest usytuowany z dala od zabudowy – w odległości co najmniej 300 m od istniejących terenów zabudowy mieszkaniowej, zatem nie przewiduje się jego negatywnego oddziaływania na warunki zapachowe na terenach zabudowy gdzie na stałe przebywają ludzie). W sporządzanym dokumencie znalazły się więc rozwiązania mające na celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do powietrza związanego z realizacją planowanej zabudowy, a przyjęte rozwiązania są zgodne z obowiązującymi uchwałami Sejmiku Województwa, a także z prawem powszechnym, z zakresu ochrony jakości powietrza.

W związku z dopuszczeniem nowego zagospodarowania na terenach obecnych gruntów ornych zmniejszy się unos pyłów do powietrza z terenów zaoranych pól uprawnych. Realizacja nowych

funkcji terenów spowoduje również zwiększenie natężenia ruchu pojazdów na istniejących drogach usytuowanych w sąsiedztwie obszaru Planu. Biorąc pod uwagę większość planowanych typów zagospodarowania i ich intensywność, zwiększenie to będzie nieduże. Zatem wtórny unos pyłu z powierzchni terenów komunikacji będzie również na stosunkowo niedużym poziomie. Wielkość wtórnego unosu pyłów będzie zależała również od takich czynników jak nawierzchnia dróg (w przypadku ich nie utwardzenia unos będzie zdecydowanie większy), ich ewentualnego czyszczenia oraz od ilości opadów, które w sposób naturalny spłukują pyły z powierzchni utwardzonych zmniejszając ich unos w okresach suchych. Ruch pojazdów na drogach spowodowany realizacją nowego zagospodarowania będzie również bezpośrednim źródłem zanieczyszczeń i hałasu. Jak wskazano wyżej zaplanowano tereny o małej intensywności zagospodarowania, generujące nieduży ruch pojazdów, w związku z powyższym nie przewiduje się istotnej uciążliwości aerosanitarnej i akustycznej związanej z tym ruchem.

W Planie nie wyznaczono nowych terenów o przeznaczeniu produkcyjnym, a także składowym, magazynowym, czy usług ponadlokalnych, które mogłyby ze względu na stosowane technologie czy generację ruchu pojazdów negatywnie oddziaływać na jakość powietrza i klimat akustyczny okolicznych terenów zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej. Prócz tego w Planie prawidłowo, zgodnie z przepisami *art. 114 ustawy Prawo ochrony środowiska* określono, że w obrębie terenów usług kultury oraz parku wiejskiego należy przestrzegać norm dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku. Jednocześnie tereny te zostały wyznaczone w obszarach, gdzie obecnie nie występują ponadnormatywne uciążliwości akustyczne.

Zwiększony poziom hałasu może być związany z fazą realizacji nowych obiektów budowlanych dopuszczonych w Planie - spowodowany pracą ciężkiego sprzętu i transportem materiałów budowlanych. Ilość emitowanych zanieczyszczeń do powietrza atmosferycznego, zależna od zastosowanych technologii robót, będzie stosunkowo niewielka, ograniczona do czasu budowy i z tendencją pochłaniania przez podłoże. Można więc stwierdzić, że powstałe w trakcie prowadzenia prac budowlanych zanieczyszczenia powietrza nie będą miały praktycznie żadnego wpływu na otaczający teren w odległościach większych niż kilkadziesiąt metrów od granic terenu budowy i od osi głównych ciągów transportowych. Faza ta będzie oddziaływać w sposób krótkotrwały i będzie odwracalna.

Reasumując, w związku z realizacją ustaleń Planu, może nastąpić lokalne, niewielkie podniesienie emisji zanieczyszczeń atmosferycznych i hałasu, jednak emisje te nie powinny przekraczać ustalonych norm. Przewidywana emisja nie spowoduje pogorszenia warunków życia mieszkańców gminy Ojrzeń oraz nie będzie oddziaływała na najcenniejsze w tym rejonie obszary przyrodnicze.

<u>Zagrożenia wynikające z wytwarzania pola elektromagnetycznego</u>

Wg danych Państwowej Inspekcji Ochrony Środowiska przeprowadzone w latach 2001-2020 pomiary pól elektromagnetycznych w województwie mazowieckim nie wykazały, w miejscach dostępnych dla ludności, przekroczeń poziomów dopuszczalnych. Jednocześnie z „Oceny poziomu pól elektromagnetycznych w środowisku w roku 2020 w województwie mazowieckim – opracowanej na podstawie pomiarów wykonanych przez Inspekcję Ochrony Środowiska" (GIOŚ, 2021 r.) wynika, że średnia wartość natężeń składowej elektrycznej minimalnie wzrosła na wszystkich badanych obszarach w przeciągu ostatnich 10 lat. W badanych punktach pomiarowych zlokalizowanych na terenach wiejskich w województwie mazowieckim w 2020 r. poziom ten wynosił 0,26 V/m, zaś w roku 2011 poziom ten wynosił 0,11 V/m (dopuszczalny poziom dla częstotliwości objętych monitoringiem tj. od 3 MHz do 300 GHz, w latach 2003-2019 wynosił 7 V/m, od 1 stycznia 2020 r. dopuszczalny poziom składowej elektrycznej dla częstotliwości od 10 MHz do 400 MHz wynosi 28 V/m, a dla 2 GHz do 300 GHz – 61 V/m).

W obszarze opracowania nie występują obecnie obiekty stanowiące istotne źródło promieniowania elektromagnetycznego.

W sporządzanym Planie nie przewiduje się realizacji na przedmiotowym obszarze napowietrznych linii elektroenergetycznych, które są źródłem istotnego promieniowania elektromagnetycznego.

Zgodnie z przepisami – *art. 46 ustawy z dnia 7 maja 2010 r. o wspieraniu usług i sieci telekomunikacyjnych* - nie ustanowiono zakazu lokalizowania inwestycji celu publicznego z zakresu łączności publicznej, w tym urządzeń radiokomunikacyjnych, które emitują fale elektromagnetyczne. Takie przedsięwzięcia, zgodnie z ww. ustawą, mogą być realizowane na wszelkich terenach Planu (zgodnie z ww. ustawą ograniczenie lokalizowania tych inwestycji istnieje jedynie na terenach zabudowy jednorodzinnej, zaś za niesprzeczne z ustaleniami planów miejscowych uznano lokalizowanie takich inwestycji m.in. na terenach przeznaczonych na cele zabudowy wielorodzinnej, rolnicze, leśne, usługowe lub

produkcyjne). Sytuując powyższe instalacje należy przestrzegać jednak ustaleń zawartych w *rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 17 grudnia 2019 r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku*.

Urządzenia radiokomunikacyjne umieszcza się na znacznych wysokościach (ok. 25-70 m n.p.t.) i na tym poziomie występuje najmocniejsza wiązka promieniowania. W obrębie analizowanego Planu, budynki, w tym przeznaczone na pobyt ludzi, będą miały maksymalnie do 6-9 m wysokości, również w otoczeniu obszaru Planu występuje zabudowa niska, w związku z tym dodatkowo nie przewiduje się negatywnego oddziaływania opisanych wyżej instalacji na zdrowie ludzi.

Reasumując, należy stwierdzić, iż ustalenia Planu są zgodne z obowiązującymi aktami prawa w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym.

Przewidywane zagrożenia wynikające z wprowadzania zanieczyszczeń do wód i gleb

W ramach monitoringu prowadzonego przez Państwową Inspekcję Ochrony Środowiska w 2019 r. przebadano jakość wód rzeki Łydyni (JCWP Łydynia od Pławnicy do ujścia kod PLRW200019268699) w punkcie pomiarowo-kontrolnym Łydynia – Gutarzewo most (w roku 2020 monitoring nie objął wód tej rzeki). Wg przeprowadzonych badań wody rzeki oceniono następująco:

- *klasa elementów biologicznych (ocena 5-cio klasowa) – III ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy III makrofitów;*
- *klasa elementów hydromorfologicznych (ocena 2-u klasowa) – I;*
- *klasa elementów fizykochemicznych z grupy: stan fizyczny, warunki tlenowe, zasolenie, zakwaszenie, substancje biogenne (ocena 3 klasowa) – >2 ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy II: przewodności w 20°, substancji rozpuszczonych (zasolenie), twardości ogólnej, azotu Kjeldahla, azotu azotanowego, azotu azotynowego, azotu ogólnego, fosforu fosforanowego, fosforu ogólnego (związki biogenne);*
- *klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (ocena 3 klasowa) – II ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy II boru, cynku, miedzi i fluorków.*

W wyniku powyższych ocen stan ekologiczny w punkcie pomiarowo-kontrolnym Łydynia - Gutarzewo most (ocena 5-cio klasowa od stanu maksymalnego do złego) w roku 2019 oceniono jako umiarkowany. Stan chemiczny oceniono jako dobry, zaś stan ogólny jako zły.

W roku 2017 przeprowadzono jedynie wybiórcze badania rzeki, na podstawie których oceniono, iż stan chemiczny wód Łydyni jest poniżej dobrego ze względu na przekroczenie norm zawartości rtęci i jej związków, a stan JCWP oceniono jako zły. Pełniejsze dane z monitoringu stanu jakościowego wód rzeki Łydyni pochodzą z lat 2011-2016. W latach tych jakość JCWP Łydyni od Pławnicy do ujścia oceniono podobnie jak w roku 2019:

- *klasa elementów biologicznych (ocena 5-cio klasowa) – III ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy III makrofitów;*
- *klasa elementów hydromorfologicznych (ocena 2-u klasowa) – II;*
- *klasa elementów fizykochemicznych z grupy: stan fizyczny, warunki tlenowe, zasolenie, zakwaszenie, substancje biogenne (ocena 3 klasowa) – poniżej stanu dobrego ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla stanu poniżej dobrego przewodności w 20°, substancji rozpuszczonych (zasolenie), twardości ogólnej, odczynu pH (zakwaszenie), azotu azotanowego, azotu azotynowego, azotu ogólnego, fosforu fosforanowego, fosforu ogólnego (związki biogenne);*
- *klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne (ocena 3 klasowa) – II ze względu na przekroczenie wartości granicznych dla klasy II fluorków, miedzi i boru.*

W wyniku powyższych ocen stan ekologiczny w punkcie pomiarowo-kontrolnym Łydynia - Gutarzewo most (ocena 5-cio klasowa od stanu maksymalnego do złego) w latach 2011-2016 oceniono jako umiarkowany. Stan chemiczny oceniono jako poniżej stanu dobrego ze względu na przekroczenie wartości granicznych rtęci i jej związków, zaś stan ogólny jako zły.

W kolejnych latach jako istotne zanieczyszczanie chemiczne wskazywano związki rtęci. Źródłem tego metalu ciężkiego mogą być nielegalne wysypiska odpadów, na których składowane są m.in. żarówki, czy wyświetlacze LED, ale także spalanie paliw takich jak węgiel brunatny i kamienny. Z kolei jako główne zanieczyszczenia fizykochemiczne wskazano związki azotu i fosforu pochodzące przede wszystkim z nawozów stosowanych na polach uprawnych.

Wpływ na stan czystości wód Łydyni mają również odprowadzane do niej oczyszczone ścieki z oczyszczalni miejskiej w Ciechanowie oraz w gminach Grudusk i Regimin (w miejscowości Kliki). Niekorzystnie na jakość wód wpływa fakt, że wg danych GUS z 2020 r. w gminie Ojrzeń brak było oczyszczalni ścieków i sieci kanalizacyjnej, natomiast blisko 100% budynków mieszkalnych (98,7% ludności) było obsługiwanych przez sieć wodociągową. W 2020 r. funkcjonowało tu aż 1115 zbiorników bezodpływowych na ścieki i zaledwie 22 przydomowe oczyszczalnie ścieków. Dominująca część mieszkańców gromadzi więc ścieki w zbiornikach bezodpływowych.

Gmina jednak prowadzi prace mające na celu realizację oczyszczalni ścieków, a także planowane jest obecnie wybudowanie 3,6 km sieci kanalizacyjnej. Oczyszczalnia ścieków ma powstać na dz. 73/9 w miejscowości Ojrzeń i odprowadzać oczyszczone ścieki do rzeki Obrębówki (dopływ spod Ojrzenia) stanowiącej dopływ rzeki Łydyni. Planowana przepustowość oczyszczalni to 200 m^3/d i ma ona obsługiwać 2000 RLM.

W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. dla JCWP PLRW200019268699 - Łydyni od Pławnicy do ujścia jako cel środowiskowy przyjęto osiągnięcie dobrego stanu ekologicznego oraz dobrego stanu chemicznego. Jednocześnie stwierdzono, że osiągniecie tych celów ze względu na występowanie istotnych oddziaływań antropogenicznych jest zagrożone.

Wg aktualnego podziału jednolitych części wód podziemnych obowiązującego od 2016 r. gmina Ojrzeń znajduje się w całości w obrębie JCWPd nr 49. W gminie w latach 2016-2020 Państwowy Instytut Geologiczny nie prowadził monitoringu jakości wód podziemnych tego zbiornika. Wykonano natomiast badania tych wód w sąsiadującej z gminą Ojrzeń od wschodu gminie Sońsk. W punktach badawczych zlokalizowanych w Bądkowie i Damiętach Nawrotach w latach 2016-2017 i roku 2019 wody tego zbiornika zakwalifikowano do II klasy tj. wód dobrej jakości. Na „Mapie hydrogeologicznej Polski – pierwszy poziom wodonośny – wrażliwość na zanieczyszczenie" (ark. Gąsocin) wskazano, iż obszar opracowania charakteryzuje się wysokim lub bardzo wysokim stopniem podatności na zanieczyszczenia (przybliżony czas dotarcia zanieczyszczeń do pierwszego poziomu wodonośnego wynosi od 5 do 25 lat lub mniej niż 5 lat). Jednocześnie na Mapie hydrogeologicznej Polski (ark. Gąsocin i Sochocin) wskazano, iż obszar opracowania odznacza się średnim stopniem zagrożenia, ponieważ w obszarach o wysokiej podatności na przenikanie zanieczyszczeń nie występują znaczące emitory. W Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły przyjętym rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r. dla JCWPd 49 oceniono, że przyjęte cele osiągnięcia dobrego stanu chemicznego i ilościowego nie są zagrożone.

W wyniku realizacji ustaleń Planu na jego obszarze będą powstawać głównie ścieki bytowe oraz ścieki technologiczne związane z funkcjonowaniem urządzeń infrastruktury technicznej. Istnieje natomiast niewielkie prawdopodobieństwo, iż będą powstawać tu zanieczyszczone wody opadowe i roztopowe, wymagające oczyszczania zgodnie z przepisami odrębnymi. W związku z przekształceniem terenów ornych, łąk i pastwisk w tereny zabudowy oraz park wiejski nastąpi natomiast lokalnie likwidacja niekontrolowanego spływu zanieczyszczeń wypłukiwanych z obszarów rolniczej przestrzeni produkcyjnej takich jak środki ochrony roślin i nawozy (głównie związki azotu i fosforu).

Na etapie sporządzania Planu brak jest dokładnych informacji dotyczących ilości powstających ścieków, jak i ich rodzajów. Z reguły ścieki bytowe stanowią około 95% zużytej wody. W skład ścieków komunalnych wchodzą zanieczyszczenia organiczne, nieorganiczne oraz różnego rodzaju pyły. Do nieorganicznych zanieczyszczeń rozpuszczalnych należą sole mineralne, wpływające na właściwości chemiczne wody, np. kwas siarkowy, który dostaje się na powierzchnię ziemi i do wód w postaci tzw. kwaśnych deszczów, czy toksyczne sole metali ciężkich (np. ołowiu, rtęci), które działają zabójczo na organizmy żywe.

Ustalenia analizowanego Planu, poprzez uregulowanie zasad gospodarki ściekowej, docelowo powinny przyczynić się do neutralizacji zanieczyszczeń bytowych, a także technologicznych oraz wód opadowych i roztopowych wypłukiwanych z zanieczyszczonych powierzchni utwardzonych, o ile takie wody powstaną na obszarze Planu. W Planie ustalono docelowo obowiązek przyłączenia budynków do sieci kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki bytowe do planowanej gminnej oczyszczalni ścieków położonej bądź w terenie RK wyznaczonym w Planie, bądź poza obszarem Planu (jak wskazano wyżej gmina obecnie prowadzi prace w kierunku realizacji gminnej oczyszczalni ścieków w miejscowości Ojrzeń, a planowana w obszarze Planu oczyszczalnia będzie miała funkcję lokalną). Do czasu realizacji sieci kanalizacyjnej możliwe będzie odprowadzanie ścieków do zbiorników bezodpływowych, a następnie ich wywóz do oczyszczalni. Takie ustalenia, biorąc pod uwagę istniejące uwarunkowania, w tym regulacja §26 ust. 1 i 3 *rozporządzenia Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie,* prawidłowo zabezpieczają środowisko gruntowo-wodne przed przenikaniem ścieków bytowych. Dodatkowo przewiduje się, że użytkowanie planowanego zagospodarowania spowoduje niewielkie zwiększenie ilości generowanych ścieków bytowych w gminie. Nieznacznie więc zwiększy się też ilość oczyszczonych ścieków odprowadzanych do rzeki Łydyni. W obszarze Planu na terenie RK będzie istniała możliwość realizacji oczyszczalni ścieków. Należy podkreślić, iż każda inwestycja która na tym obszarze powstanie będzie musiała spełniać rygory przepisów odrębnych, w tym w zakresie oddziaływania na jakość wód. Tym samym rozwiązania techniczne przyjęte w oczyszczalni ścieków, będą musiały zapewniać zachowanie odpowiedniego stanu jakościowego wód odprowadzanych

do środowiska. W związku z tym nie przewiduje się wprowadzania ponadnormatywnych ilości zanieczyszczeń do środowiska wodnego zarówno w wyniku realizacji oczyszczalni ścieków, bądź innych inwestycji.

W zakresie zanieczyszczonych wód opadowych i roztopowych ustalono w Planie obowiązek ich podczyszczania zgodnie z przepisami *rozporządzenia Ministra Gospodarki Morskiej i Żeglugi Śródlądowej z dnia 12 lipca 2019 r. w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego oraz warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu do wód lub do ziemi ścieków, a także przy odprowadzaniu wód opadowych lub roztopowych do wód lub do urządzeń wodnych* przed odprowadzeniem ich do ziemi lub do wód. W ww. rozporządzeniu określono rodzaje terenów, z których wody opadowe i roztopowe ujęte w otwarte lub zamknięte systemy kanalizacyjne z zanieczyszczonej powierzchni szczelnej wymagają oczyszczenia. Biorąc pod uwagę powyższą listę oraz planowane przeznaczenie terenów i wskaźniki zabudowy, nie przewiduje się, aby w obszarze Planu zaistniał obowiązek oczyszczania wód opadowych i roztopowych.

Ww. rozporządzenie oraz *rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 14 lipca 2006 r. w sprawie sposobu realizacji obowiązków dostawców ścieków przemysłowych oraz warunków wprowadzania ścieków do urządzeń kanalizacyjnych* regulują również zasady odprowadzania i oczyszczania ścieków technologicznych, które mogą powstać w obrębie terenów infrastruktury technicznej wyznaczonych w Planie, z działalnością których związana może być generacja takich ścieków.

Analizując powyższe dane, należy stwierdzić, iż realizacja ustaleń sporządzanego aktu prawa miejscowego generuje stosunkowo niedużą ilość ścieków ze względu na rodzaje planowanego przeznaczenia terenów oraz wskaźniki zabudowy, a dopuszczając zmianę przeznaczenia gruntów ornych oraz wyznaczając teren urządzeń kanalizacji i utylizacji ścieków dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi (RK) będą wpływać na ograniczenie przedostawania się zanieczyszczeń do środowiska gruntowo-wodnego. Zapisy Planu, ograniczając możliwość kumulowania się zanieczyszczeń w glebie oraz wodach gruntowych i powierzchniowych, uwzględniają wytyczne *Planu gospodarowania wodami dorzecza Wisły* (przyjętego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 18 października 2016 r.), aby chronić, poprawiać i przywracać wszystkie części wód powierzchniowych i podziemnych oraz chronić i poprawiać sztuczne i silnie zmienione wody, a także dążyć do osiągniecia ich dobrego stanu lub potencjału ekologicznego.

Biorąc pod uwagę ustalenia Planu, które zapobiegają przedostawaniu się zanieczyszczeń do wód, oraz budowę geologiczną tego obszaru (występowanie trudnoprzepuszczalnych glin na jego znacznej części) nie przewiduje się również przenikania znaczących ilości zanieczyszczeń do głębiej położonych wód podziemnych, które są ujmowane przez wodociągi gminne poza granicami Planu (w Planie ustalono zaopatrzenie w wodę do celów bytowych ze źródeł komunalnych). Ponadto omawiany teren nie znajduje się obecnie w strefie ochronnej ujęcia wód dla wodociągów gminnych. W związku z tym nie przewiduje się istotnego negatywnego oddziaływania ustaleń Planu na zdrowie ludzi, a także rośliny i zwierzęta pod względem wprowadzania zanieczyszczeń do wód.

Przewidywane zagrożenia wynikające z wytwarzania odpadów

W gminie Ojrzeń w 2020 r. zebrano ogółem 866,96 ton odpadów, w tym 31,8% stanowiły odpady zebrane selektywnie. Rokrocznie wzrasta ilość odpadów zbieranych selektywnie, nie mniej jednocześnie wzrasta również ilość odpadów zebranych ogółem (w ciągu 5 lat odnotowano wzrost zebranych odpadów o ok. 20%). Jeden mieszkaniec średnio odprowadził w 2020 r. 202 kg odpadów w ciągu roku. Dominująca część zebranych odpadów pochodziła z gospodarstw domowych, a jedynie 3,9% pochodziło z obiektów usługowych i innych. W obszarze planu nie są obecnie produkowane odpady komunalne. W związku z użytkowaniem rolniczym tych terenów mogą natomiast być generowane odpady z rolnictwa.

W wyniku realizacji ustaleń Planu tj. realizacji terenu usług kultury, parku wiejskiego oraz terenów infrastruktury technicznej związanej z obsługą rolnictwa i mieszkańców wsi nastąpi zwiększenie strumienia wytwarzanych odpadów na tym obszarze, w tym odpadów niebezpiecznych. Przewiduje się, że w wyniku realizacji ustaleń Planu może zwiększyć się strumień głównie następujących grup odpadów, wymienionych w *rozporządzeniu Ministra Klimatu z dnia 2 stycznia 2020 r. w sprawie katalogu odpadów*:

- odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych) (oddziaływanie chwilowe);
- odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz ze stacji uzdatniania wody pitnej i wody do celów technologicznych (oddziaływanie bezpośrednie i pośrednie, długoterminowe);

– odpady komunalne łącznie z frakcjami gromadzonymi selektywnie (oddziaływanie długoterminowe).

Ze względu na ogólny charakter zapisów planu miejscowego brak jest możliwości prognozowania ilości generowanych odpadów pochodzących z ww. grup, ponieważ ich produkcja będzie zależała od wielu czynników obecnie trudnych do określenia (ilości użytkowników, wielkości poboru wody, ilości oczyszczanych ścieków itp.).

Aktualnie w gminie Ojrzeń duża część odpadów jest zbierana wciąż jako zmieszana, sytuacja ta jednak dynamicznie się zmienia. Ponadlokalne oddziaływanie realizacji ustaleń Planu w zakresie gospodarowania odpadami będzie więc związane z gromadzeniem części z nich na zorganizowanym składowisku odpadów, co będzie skutkowało powstawaniem sztucznego wzniesienia (zmianami rzeźby terenu) poza granicami opracowania (oddziaływanie to będzie jednak coraz mniejsze w związku z prowadzeniem polityki państwa, mającej na celu zwiększenie odzysku i unieszkodliwiania odpadów oraz zmniejszenia ilości odpadów deponowanych na składowiskach), a także produkcją gazów wysypiskowych (które potencjalnie mogą powodować lokalny wzrost zanieczyszczeń oraz przyczyniać się do efektu cieplarnianego, obecnie jednak gazy wysypiskowe są najczęściej wykorzystywane jako paliwo energetyczne) i odcieków (podlegających oczyszczeniu). Sposób gospodarowania odpadami w obszarze Planu i poza nim, musi być zgodny z zasadami obowiązującymi w gminie Ojrzeń, a więc ze stosownymi uchwałami Rady Gminy przyjętymi w celu utrzymania czystości i porządku w gminie oraz Planem gospodarki odpadami, które to dokumenty muszą być zgodne z wytycznymi w tym zakresie dokumentów wyższego rzędu.

Przewidywane zagrożenia wynikające z możliwości wystąpienia poważnych awarii

Na terenie gminy Ojrzeń znajduje się zakład zaliczony do zakładów o zwiększonym ryzyku wystąpienia poważnych awarii przemysłowych zgodnie z rozporządzeniem Ministra Rozwoju z dnia 29 stycznia 2016 r. w sprawie rodzajów i ilości znajdujących się w zakładzie substancji niebezpiecznych, decydujących o zaliczeniu zakładu do zakładu o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej *z powodu magazynowania w instalacji gazu płynnego propan w ilości 85 Mg przy gęstości gazu wynoszącej 550 kg/m³ oraz pojemności użytkowej zbiorników wynoszącej 85%. Położony jest on w północnej części gminy w miejscowości Grabowiec. Jest to hodowlana ferma drobiu „AIKAT" Sp. z o.o. Zakład ten jest usytuowany w odległości około 1 km od analizowanego obszaru opracowania. Zasady zagospodarowania terenów zlokalizowanych w sąsiedztwie tego typu zakładów są zawarte w art. 73* ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska.

W obszarze Planu zakazano lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, o których mowa w *ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*. Ze względu na oddalenie istniejącego zakładu tego typy od przedmiotowego obszaru, jak i nie wyznaczenie w analizowanym obszarze tego typu zakładów, nie przewiduje się oddziaływania ustaleń Planu w ww. zakresie.

10.3. Ocena oddziaływania projektu Planu na różnorodność biologiczną, faunę i florę

Szata roślinna i świat zwierzęcy obszaru opracowania są w większości stosunkowo ubogie. Wg mapy Roślinności potencjalnej Polski (Matuszkiewicz 2008) dominująca część obszaru opracowania położona na płaskiej wysoczyźnie jest siedliskiem świetlistej dąbrowy, zaś część północna grądów. Roślinność rzeczywista nie odzwierciedla roślinności potencjalnej. Dominująca część opracowania pokryta jest przez łąki, pastwiska oraz grunty orne. Jedynie w części południowej stawom i terenom zabudowanym albo po rozebranych obiektach budowlanych, towarzyszy odmienna roślinność. W rejonie stawów występują zadrzewienia zbudowane podstawowo z olszy i lokalnie jesionu, a także roślinność nadwodna. Ze stawami związane jest występowanie zbiorowisk szuwarów trzcinowych i pałkowych oraz rzęsy. Terenom użytkowanym wcześniej jako zabudowane towarzyszą zbiorowiska przejściowe, gdzie w składzie gatunkowym mieszają się gatunki roślin rodzimych z gatunkami obcymi czy ruderalnymi. Lokalnie na tych terenach zaczyna pojawiać się podrost brzozy i dębu.

W obszarze opracowania nie występują lasy w rozumieniu ustawy o lasach. Na przedmiotowym obszarze nie zinwentaryzowano gatunków roślin podlegających ochronie na podstawie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin, jak również zbiorowisk chronionych na podstawie Dyrektywy Siedliskowej (Dyrektywa Rady Nr 92/43 z 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory).

Tereny rolne w gminie zasiedlane są głównie przez nieduże i stosunkowo pospolite gatunki zwierząt: zające, myszy (tereny te mogą być obszarem występowania myszy zaroślowej podlegającej ochronie gatunkowej częściowej), ryjówki (wszystkie gatunki ryjówek podlegają ochronie gatunkowej) itp. Obszary rolne – otwarte są

również miejscem migracji większych ssaków takich jak sarny, dziki, jelenie, które zachodzą tu z okolicznych lasów. Licznie też występują pospolite gatunki ptaków związane z krajobrazem rolniczym i obrzeży lasów: zięba, sikorka bogatka, pliszka siwa, kawka, dymówka, wróbel domowy.

Ważną rolę w krajobrazie rolniczym odgrywają natomiast nieużytkowane stawy. Charakteryzują się one bogactwem gatunków, w tym są miejscem występowania i rozrodu płazów, wielu gatunków owadów, z występowaniem których związana jest zaś obecność licznej grupy ptaków. Stawy otoczone przez zarośla i zadrzewienia nadwodne są siedliskiem takich gatunków ptaków jak: bogatka, cierniówka, dzwoniec, gąsiorek, kukułka, mazurek, modraszka, piecuszek, pliszka żółta, pokląska, pokrzywnica, szczygieł, trznadel. Same zaś stawy i trzcinowiska są zasiedlane najczęściej przez kaczki krzyżówki, trzciniaki, trzcinniczki, potrzosy, czy podróżniczki, a z pośród płazów traszki, żaby jeziorkowe i wodne, kumaki, żaby trawne, ropuchy czy rzekotki.

Dominująca część obszaru opracowania nie przedstawia walorów sprzyjających migracji zwierząt. Rozległe pastwiska i grunty orne nie stanowią dogodnych miejsc powolnego, z pokolenia na pokolenie, przechodzenia danej populacji roślin czy małych zwierząt do innych regionów, jak również nie stanowią dogodnych miejsc dyspersji dużych ssaków. Z tego względu w obszarze opracowania nie wyznaczono korytarzy migracji zwierząt istotnych z punktu widzenia przemieszczania się fauny w Polsce (Mapa przebiegu korytarzy ekologicznych w Polsce opracowana została przez Zakład Badania Ssaków PAN w Białowieży obecnie Instytut Biologii Ssaków w dwóch etapach - w latach 2005 i 2012). W Studium gminy Ojrzeń wyznaczono natomiast w części północnowschodniej i południowowschodniej lokalny korytarz ekologiczny obejmujący tereny łąk, pastwisk i stawów. Obszar położony w części południowowschodniej sprzyja występowaniu gatunków zwierząt związanych z siedliskami wilgotnymi oraz wodami powierzchniowymi, w szczególności ptaków i płazów.

Analizując wpływ realizacji sporządzanego aktu prawa miejscowego na różnorodność biologiczną wzięto pod uwagę, iż w obszarze Planu nie zinwentaryzowano gatunków roślin podlegających ochronie gatunkowej, a także siedlisk przyrodniczych chronionych zgodnie z Dyrektywą Siedliskową. Na przedmiotowym obszarze występują natomiast gatunki zwierząt podlegające ochronie gatunkowej, stosunkowo pospolite (niebędące na liście gatunków priorytetowych dla LIFE lub zagrożonych wyginięciem). Skutki likwidacji części szaty roślinnej i zmiany jej składu gatunkowego (na terenach gdzie zaplanowano zmianę przeznaczenia w Planie) będą miały przede wszystkim znaczenie dla występujących tu zwierząt (jako miejsca ich bytowania, żerowania i migracji), a także dla wód, gleb, klimatu, w tym klimatu akustycznego i jakości powietrza (co zostało przeanalizowane w rozdziale 10.1 i 10.2).

W wyniku realizacji ustaleń sporządzanego Planu w obszarze Planu, nastąpi zmiana składu gatunkowego zbiorowisk i powierzchni zajmowanej przez gatunki roślin i zwierząt. Sporządzany Plan gwarantuje zachowanie prawie 69% powierzchni biologicznie czynnej. Wskazana wartość jest wartością korzystaną jak dla terenów przeznaczonych do zagospodarowania antropogenicznego. Wg publikacji „Osiedle mieszkaniowe w strukturze przyrodniczej miasta" (2015 r.) określono, iż im większy udział powierzchni biologicznie czynnej (przekraczający co najmniej 42% powierzchni terenów zabudowy), tym większa szansa na wykształcenie bogatych florystycznie i faunistycznie biotopów w obrębie zieleni towarzyszącej zagospodarowaniu antropogenicznemu. Istotnym jest fakt, iż w południowo-wschodniej części przedmiotowego obszaru, w dolince bezimiennego cieku łączącego w tym obszarze stawy dawnego założenia parkowo-dworskiego, wyznaczono teren parku wiejskiego bez możliwości lokalizacji budynków i z minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej na poziomie 85% tego terenu. Wprowadzając powyższe ustalenia w Planie stworzono warunki do ochrony najbardziej cennych zbiorowisk w tym obszarze tj. zbiorowisk roślinności nadwodnej – szuwarów, zadrzewień oraz łąk i pastwisk, stanowiących siedliska życia małych zwierząt (tj. zachowania obszaru zasilania tych zbiorników wodnych oraz zachowania części szaty roślinnej). Należy więc uznać, iż na przedmiotowym obszarze zostały stworzone warunki do zachowania i wykształcenia struktur przyrodniczych charakteryzujących się stosunkowo dużą bioróżnorodnością, jak na tereny ukształtowane przez człowieka.

W Planie ogółem dopuszczono nieduże ograniczenie powierzchni biologicznie czynnej - na całym obszarze Planu o około 31,3% powierzchni tego obszaru w stosunku do stanu istniejącego (przy czym do niedawna część z tych terenów była zabudowana, Plan więc na części terenu dopuszcza przywrócenie zabudowy, jednak o innej funkcji). Na tych gruntach w wyniku realizacji ustaleń sporządzanego aktu prawa miejscowego może nastąpić zupełna redukcja szaty roślinnej – podstawowo mało wartościowych, sezonowych upraw antropogenicznych oraz niskich muraw. Likwidacja części istniejącej szaty roślinnej na przedmiotowym obszarze jest zjawiskiem niekorzystnym. Należy jednak podkreślić, iż zbiorowiska roślinne, które mogą ulec likwidacji, pokrywające obecnie obszary planowanego nowego zagospodarowania, nie są zbiorowiskami o istotnych cechach pod względem

różnorodności biologicznej. Podstawowo są to tereny upraw polowych z sezonową roślinnością antropogeniczną, pastwiska, łąki oraz zadarnione grunty do niedawna zabudowane i intensywnie wykorzystywane (z ubitym gruntem i deficytami tlenu).

Na planowanej do zachowania powierzchni biologicznie czynnej w obrębie nowych działek budowlanych, może nastąpić w wyniku realizacji ustaleń sporządzanego aktu prawa miejscowego zmiana składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych. W miejscu sezonowej roślinności pól uprawnych oraz roślinności łąk i pastwisk zostanie zrealizowana podstawowo stała zieleń urządzona – zbiorowiska roślin ozdobnych, kultywowanych. Nastąpi zatem przekształcenie składu gatunkowego roślin, w kierunku zwiększenia ich różnorodności, przy czym roślinności rodzimej będą mogły nadal towarzyszyć gatunki obce dla występującego w tym rejonie siedliska roślin ozdobnych, a także gatunki ruderalne.

Wpływ ustaleń Planu na szatę roślinną będzie miał istotne znaczenie dla świata zwierząt. Na analizowanym obszarze występują gatunki drobnych zwierząt, głównie stosunkowo pospolitych, jednak część z nich podlega ochronie gatunkowej. Ustalenie w Planie zachowania stosunkowo wysokiego udziału powierzchni biologicznie czynnej na poszczególnych terenach i wyznaczenie w dolince bezimiennego cieku w części południowo-wschodniej parku wiejskiego, zabezpieczy ochronę siedlisk przyrodniczych będących miejscem bytowania występujących tu gatunków zwierząt. Obszar ich bytowania ulegnie niedużemu trwałemu zmniejszeniu. Część drobnych zwierząt przeniesie się więc na sąsiadujące z obszarem Planu, tereny otwarte przewidywane do zachowania w obowiązującym Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania gminy Ojrzeń. Wraz z pojawieniem się roślinności towarzyszącej planowanej zabudowie część gatunków ptaków i inne drobne zwierzęta znajdą nowe miejsca żerowania, a także dogodne miejsca do zakładania gniazd lub nor.

Realizacja nowej zabudowy, w tym ogrodzeń poszczególnych terenów (obecnie, zgodnie z obowiązującymi przepisami, w planie miejscowym brak jest możliwości ustalania zasad sytuowania ogrodzeń) oraz pewne zwiększenie natężenia ruchu samochodów na drogach w rejonie Planu, będzie wraz z innymi terenami użytkowanymi przez ludzi w tym rejonie, potencjalnie przyczyniać się do wzmocnienia barier przestrzennych utrudniających przemieszczanie się zwierząt po ziemi. Tereny zabudowy w tej części gminy zajmują jednak niewielki obszar. Ponadto ruch pojazdów na drogach publicznych będzie zmienny - najintensywniejszy w ciągu dnia, zaś w nocy będzie zamierał, co umożliwi wielu gatunkom swobodną migrację.

Najbardziej negatywnie oddziałująca na faunę i florę będzie faza realizacji ustaleń Planu w zakresie budowy. Należy jednak podkreślić, iż będzie to faza rozłożona w czasie na wyznaczonych w obszarze Planu terenach zabudowy - długoterminowa, ale zarazem chwilowa w aspekcie jednej budowy. Głównym zagrożeniem będzie fizyczne zlikwidowanie roślinności i warstwy próchniczej gruntu (o ile istnieje) w obszarze robót budowlanych oraz możliwa zmiana warunków siedliskowych poprzez naruszenie stosunków wodnych i przekształcenie struktury gleby. W tym okresie może miejscowo nastąpić migracja zwierząt na sąsiednie tereny spowodowana uciążliwościami związanymi z funkcjonowaniem sprzętu budowlanego (hałas, spaliny, drgania, zagrożenie fizyczne) i dojazdami na place budowy. W bezpośrednim sąsiedztwie planowanych terenów zabudowy i infrastruktury technicznej w otoczeniu obszaru Planu znajdują się liczne tożsame siedliska, które mogą być wykorzystywane przez występujące tu zwierzęta jako tereny żerowania (tereny rolne). Opisana faza jest jednak również częściowo odwracalna. Po zakończeniu budowy pewna grupa gatunków małych zwierząt, odpornych na antropopresję, zasiedli na nowo tereny w obrębie zachowanej ustaleniami Planu powierzchni biologicznie czynnej.

Istotne dla występujących tu zwierząt są również ustalenia projektowanego Planu z zakresu ochrony stanu sanitarnego wód podziemnych i powierzchniowych, powietrza i klimatu akustycznego. Wpływ Planu na te elementy środowiska został scharakteryzowany w rozdziale 10.2. Podsumowując oceny przedstawione w tym rozdziale należy stwierdzić, iż nie przewiduje się istotnego negatywnego wpływu powyższych czynników na stan populacji występujących tu zwierząt.

Reasumując - ustalenia sporządzanego dokumentu chronią i kształtują, na ile to możliwe (zgodnie z przepisami prawa i wytycznymi dokumentów strategicznych), istniejące walory i funkcjonowanie biologiczne tego obszaru. W sporządzanym Planie uwzględniono wyznaczone w Studium gminy Ojrzeń korytarze ekologiczne – w części południowo-wschodniej w obrębie ww. korytarza wyznaczono teren parku wiejskiego, zaś w części północno-wschodniej w strefie ww. korytarza w terenie infrastruktury technicznej wyznaczono linię zabudowy nie dopuszczając do lokalizacji budynków. Prawdopodobnie zmiany wynikające z realizacji ustaleń Planu będą następowały stopniowo, a ich

rozłożenie w czasie spowoduje, iż presja na środowisko będzie ciągła lecz o umiarkowanej sile. Nie przewiduje się istotnego negatywnego oddziaływania ustaleń Planu na pospolite, ale podlegające ochronie, gatunki zwierząt obecnie tu występujące.

10.4. Ocena oddziaływania projektu Planu na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów, a także inne formy ochrony przyrody

Jak określono w rozdziale 9.1. w gminie Ojrzeń nie występują obszary Natura 2000, a najbliższy obszar tej sieci znajduje się w odległości około 20 km od granicy obszaru Planu, z tego względu nie analizowano oddziaływania realizacji ustaleń Planu na obszary tej sieci. Ponadto w obszarze Planu nie występują inne obiekty lub obszary podlegające ochronie przyrody, z tego też względu nie rozpatrywano wpływu realizacji ustaleń Planu na inne formy ochrony przyrody.

10.5. Ocena oddziaływania projektu Planu na ludzi – podsumowanie analiz

Podsumowując analizy zawarte w niniejszej prognozie należy stwierdzić, że:

- tereny, gdzie na stałe mogą przebywać ludzie, tj. tereny zabudowy są w Planie prawidłowo, zgodnie z obowiązującymi przepisami, zabezpieczone przed wystąpieniem naturalnych katastrof takich jak:
  - powódź – w obrębie granic Planu nie wyznaczono obszaru szczególnego zagrożenia powodzią,
  - lokalne podtopienia związane z wysokim stanem wód gruntowych – na większości obszaru Planu nie występują takie tereny, natomiast w rejonie gdzie poziom wód gruntowych jest wysoki (dolinka bezimiennego cieku łączącego stawy w południowo-wschodniej części obszaru opracowania) nie dopuszczono lokalizacji budynków wyznaczając teren parku wiejskiego. Wyznaczenie tego terenu, z dużym minimalnym udziałem powierzchni biologicznie czynnej, stwarza warunki do zachowania istniejącej roślinności nadwodnej, zadrzewień i gruntów ze stosunkowo grubą warstwą próchniczą, a także wykształcenia nowej wysokiej i średniej roślinności stałej. Wszystkie te elementy środowiska mają zdolność retencjonowania wody, będą więc ograniczać występowanie podtopień, powodzi czy suszy, wraz z innymi tego typu obszarami, w rejonie obszaru Planu, ale również w niższych częściach zlewni (oddziaływanie skumulowane, pozytywne);
  - osuwanie się mas ziemi – w obszarze opracowania nie zidentyfikowano terenów zagrożonych wystąpieniem ruchów masowych ziemi zgodnie z ewidencją takich terenów prowadzoną przez Starostę. Również planowane użytkowanie i zagospodarowanie nie przyczyni się do powstania ww. ruchów gruntu,
  - pożary – w Planie uwzględniono obecność gruntów leśnych położonych poza jego obszarem. Na terenie urządzeń kanalizacji i utylizacji ścieków dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi, który sąsiaduje z lasami, ustalano minimalną odległość ścian budynków od granicy lasu - 12 m (lub więcej), co jest zgodne z wytycznym mającymi na celu zapobieganie rozprzestrzenianiu się pożarów określonymi w *rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002 r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie*. Natomiast na terenie parku wiejskiego, który również sąsiaduje z terenem lasu położonym poza obszarem Planu, nie dopuszczono zupełnie zabudowy. Ustalenia Planu nie spowodują więc zwiększenia zagrożenia rozprzestrzeniania się pożarów;
- zachowanie dużego udziału powierzchni biologicznie czynnej na terenie zabudowy i terenach infrastruktury technicznej oraz wyznaczenie terenu parku wiejskiego, będzie sprzyjało kształtowaniu korzystnego dla ludzi klimatu lokalnego w tym rejonie gminy – w sezonie wegetacyjnym tereny pokryte na stałe roślinnością będą regulować wilgotność i temperaturę powietrza oraz regenerować jego jakość, zasilając powietrze w tlen i olejki eteryczne, a także będą zapobiegały przegrzewaniu okolicznych obszarów zabudowy w okresie letnich upałów;
- nakaz docelowego zaopatrzenia w wodę budynków w obszarze Planu z instalacji gminnej gwarantuje zaopatrzenie ludności w wodę dobrej jakości, a wyznaczenie w obszarze Planu terenu urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi (RW) zwiększy pewność dostawy wody dobrej jakości okolicznym mieszkańcom;
- regulacja zasad dotyczących gospodarki ściekami w Planie, w tym wyznaczenie terenu urządzeń kanalizacji i utylizacji ścieków dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi (RK), będzie przyczyniać się do ograniczenia przedostawaniu się zanieczyszczeń związanych z odprowadzeniem ścieków bytowych do gleb i wód, w tym głębiej położonych wód podziemnych, z których czerpią ujęcia gminne;

- ustalenia Planu zapobiegają realizacji na terenie zabudowy przeznaczonym do pobytu ludzi urządzeń i obiektów stanowiących źródło ponadnormatywnych zanieczyszczeń powietrza, hałasu i drgań oraz nie planuje się nowych budynków przeznaczonych na pobyt ludzi narażonych na takie oddziaływania. Ustalenia Planu nie generują powstania nowych źródeł istotnych uciążliwości, co wynika z ustalenia, że oddziaływanie instalacji realizowanych na poszczególnych terenach nie może powodować przekroczenia standardów jakości środowiska poza granicami nieruchomości, do której eksploatujący instalację posiada tytuł prawny;
- regulacje Planu w zakresie ochrony przed promieniowaniem elektromagnetycznym są zgodne z przepisami w tym zakresie, w tym nie przewiduje się realizacji napowietrznych przesyłowych sieci elektroenergetycznych, z którym związane jest promieniowanie elektromagnetyczne;
- w obszarze Planu nie przewiduje się lokalizacji zakładów o zwiększonym lub dużym ryzyku wystąpienia poważnych awarii, o których mowa w *ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska*.

Reasumując - nie przewiduje się negatywnego oddziaływania ustaleń Planu na zdrowie ludzi na analizowanym obszarze i w jego sąsiedztwie. Jednocześnie Plan umożliwia realizację inwestycji celu publicznego z zakresu usług kultury, obiektów infrastruktury technicznej oraz publicznie dostępnego terenu zieleni. Tereny te będą służyły zaspokojeniu potrzeb mieszkańców z tego zakresu. Tym samym realizacja ustaleń Planu będzie miała pozytywny wpływ na warunki życia ludności w gminie.

10.6. Ocena oddziaływania projektu Planu na krajobraz, zabytki, dobra materialne

Przedmiotowy obszar stanowi krajobraz typowo rolniczy, z dominacją terenów otwartych. W południowo-zachodniej części obszaru opracowania znajduje się lamus tj. ceglany budynek gospodarczy (w czasie II wojny światowej spłonął dwuspadowy dach tego budynku) wzniesiony w XVI w. (cegły o wymiarach średniowiecznych). Budynek ten jest wpisany do rejestru zabytków pod numerem A -1380, ponadto wchodzi on w skład zespołu podworskiego, również wpisanego do rejestru zabytków pod numerem A-1380. W skład tego zespołu wchodzi ponadto drewniany dwór usytuowany na fundamencie z kamieni polnych z drugiej połowy XVIII wieku, zlokalizowany poza obszarem Planu, a także pozostałość parku podworskiego oraz położone w przedmiotowym obszarze stawy.

Pozostała część analizowanego obszaru to pola, pastwiska i łąki. Otoczone od północy i wschodu terenami zadrzewionymi i lasami. Do około 2017 r. w części południowo-zachodniej znajdowały się też inne budynki gospodarcze, które zostały rozebrane.

Na całym obszarze opracowania brak jest elementów stanowiących negatywne dominanty przestrzenne. Nie stwierdzono tu również występowania dóbr kultury współczesnej wymagających ochrony w prawie miejscowym.

W Planie wskazano lokalizację zespołu podworskiego oraz budynku gospodarczego z XVI w. (lamusa) wpisanych do rejestru zabytków oraz wskazano, iż w stosunku do tego typu obiektów i obszarów obowiązują przepisy *ustawy z dnia 7 lipca 1994 r. Prawo budowlane*, w którym ustalono iż *„prowadzenie robót budowlanych przy obiekcie budowlanym wpisanym do rejestru zabytków lub na obszarze wpisanym do rejestru zabytków wymaga, przed wydaniem decyzji o pozwoleniu na budowę, uzyskania pozwolenia na prowadzenie tych robót, wydanego przez właściwego wojewódzkiego konserwatora zabytków", zaś „decyzja o pozwoleniu na rozbiórkę obiektu budowlanego wpisanego do rejestru zabytków może być wydana po uzyskaniu decyzji Generalnego Konserwatora Zabytków działającego w imieniu ministra właściwego do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego o skreśleniu tego obiektu z rejestru zabytków."* Dodatkowo w Planie dla zachowania prawidłowej ekspozycji obiektów będących w rejestrze zabytków, zarówno w obszarze Planu, jak i w jego sąsiedztwie, ustalono w obszarze będącym w rejestrze zabytków tereny wolne od zabudowy, zachowując jedynie istniejący budynek gospodarczy z XVI w. Wyznaczając w obszarze będącym w rejestrze zabytków teren parku wiejskiego i usług kultury (bez możliwości lokalizacji zabudowy) stworzono w Planie warunki umożliwiające rewaloryzację tego zespołu podworskiego, w tym parku z towarzyszącymi stawami. W obszarze parku wiejskiego, to jest terenie stanowiącym grunt rolny zgodnie z *ustawą z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych* zostaną zachowane grunty rolne III klasy bonitacyjnej, a zatem w ich obszarze będą mogły być realizowane wyłącznie obiekty budowlane realizowane dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi związane z funkcją parku wiejskiego.

W Planie przewiduje się możliwość wprowadzenia na terenach otwartych nowego zainwestowania, jednak ustalone w Planie parametry zainwestowania sprawiają, że nowe zagospodarowanie nie będzie istotnie wyróżniać się z otoczenia. Plan miejscowy, zgodnie z obowiązującą aktualnie wersją *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym,* nie określa zasad i warunków

sytuowania obiektów małej architektury, tablic i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane. W zakresie kształtowania jakości krajobrazu Plan podstawowo odnosi się więc do sytuowania budynków oraz gabarytów budynków, budowli i obiektów małej architektury, a także ich kolorystyki i ewentualnie pokrycia dachów budynków.

W wyniku realizacji sporządzanego Planu będzie mogła powstać zabudowa o gabarytach zbliżonych do gabarytów zabudowy występującej w otoczeniu przedmiotowego obszaru. Ustalono:
- maksymalną wysokość budynków do 9 m w terenie UK oraz do 6 m w terenach RW i RK;
- maksymalną wysokość budowli do 12 m, za wyjątkiem budowli z zakresu łączności publicznej do 70 m;
- maksymalną wysokość obiektów małej architektury do 3 m;
- kolorystykę elewacji: naturalne kolory materiałów takich jak kamień, drewno, cegła ceramiczna, aluminium, miedź, stal nierdzewna; tynki w kolorach pastelowych w odcieniach bieli, szarości, beżu;
- geometrię dachów – dachy pochyłe: dwu lub wielospadowe o jednakowym kącie nachylenia głównych połaci dachowych od 25° do 45° oraz dachy płaskie do 12°;
- kolorystyką i pokrycie dachów pochyłych: pokrycie blachą w kolorze naturalnym lub grafitowym lub dachówką ceramiczną, bitumiczną lub materiałem dachówko podobnym w odcieniach: czerwieni, brązu, szarości, grafitu lub ciemnej zieleni.

Planuje się, więc zabudowę niską i ekstensywną, o gabarytach korespondujących z zabudową zlokalizowaną w tym rejonie gminy i o stonowanej kolorystyce elewacji. Planowane zagospodarowanie, w tym realizacja parku wiejskiego z roślinnością wysoką i średnią, będzie stanowiło odpowiednie tło dla obiektów historycznych. Tereny infrastruktury technicznej zostały zaplanowane na stosunkowo dużych działkach, dzięki czemu będzie możliwość na tych terenach wprowadzenia zieleni urządzonej wpływającej harmonizująco na krajobraz.

Ponadto w Planie wyznaczono nieprzekraczalne linie zabudowy, nie dopuszczając do sytuowania zabudowy w najbliższym sąsiedztwie dróg i lasów.

Okresowo, podczas realizacji ustaleń Planu na terenie zabudowy i terenach infrastruktury technicznej może ucierpieć estetyka przedmiotowego terenu (oddziaływania niekorzystne, krótkoterminowe), co będzie związane z procesami budowlanymi. Na etapie funkcjonowania zabudowy, dopuszczone ustaleniami Planu budynki i budowle swym charakterem, usytuowaniem i kubaturą nie powinny jednak odbiegać od zabudowy okolicznych terenów.

11. INFORMACJE O MOŻLIWYM TRANSGRANICZNYM ODDZIAŁYWANIU NA ŚRODOWISKO

Analizowany obszar Planu znajduje się w znacznej odległości od granic Polski: ok. 184 km do północnej granicy kraju, ok. 223 km od wschodniej granicy, ok. 373 km do południowej granicy i ok. 405 km do zachodniej granicy kraju (podane odległości zostały zmierzone w linii prostej). Z przeprowadzonej w rozdziale 10 niniejszej prognozy oceny przewidywanych znaczących oddziaływań ustaleń Planu wynika, iż ustalenia te nie będę generowały tak odległych w przestrzeni skutków. Z tego względu należy uznać, że nie wystąpi możliwość oddziaływania transgranicznego na środowisko.

III. ROZWIĄZANIA ŁAGODZĄCE, ALTERNATYWNE I KOMPENSACYJNE

Wywołane wejściem w życie ustaleń analizowanego Planu zmiany środowiska przyrodniczego spowodują niewielkie jego negatywne przekształcenie. Przekształcenia te będą dotyczyć terenów o przeciętnych wartościach dla funkcjonowania przyrodniczego gminy i obszarów ochrony przyrody, a także nie zagrażają zdrowiu i życiu ludzi. Nie przewiduje się istotnych negatywnych oddziaływań realizacji ustaleń Planu na środowisko, w tym w szczególności na tereny cenne przyrodniczo i podlegające ochronie, położone poza obszarem Planu. W Planie wprowadzono również szereg ustaleń, których realizacja może spowodować poprawę jakości i funkcjonowania środowiska oraz zachowanie jego najwartościowszych walorów przyrodniczych.

W niniejszym opracowaniu nie przedstawia się rozwiązań zapobiegających i ograniczających negatywnemu oddziaływaniu na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000, które należy wprowadzić do ustaleń Planu. Wynika to z faktu, iż sporządzona prognoza stanowi integralny element Planu miejscowego i w związku z tym większość ewentualnych korekt, mających na celu minimalizację zagrożeń dla środowiska przyrodniczego i kulturowego, zostało

wprowadzanych na bieżąco przy współpracy autorów Planu i prognozy. Biorąc pod uwagę dostępne środki, istniejące użytkowanie i zagospodarowanie oraz uwarunkowania prawne, ograniczono do minimum niekorzystne skutki realizacji ustaleń Planu na środowisko. W prognozie stwierdzono więc brak istotnych negatywnych oddziaływań będących rezultatem realizacji ustaleń Planu na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów.

Ponieważ zastosowane w Planie rozwiązania, w tym środki łagodzące, nie wywołują lub niwelują istotne negatywne oddziaływania na środowisko, w tym na cele i przedmiot ochrony występujących w dalekim otoczeniu obszarów Natura 2000, z tego względu nie proponuje się rozwiązań alternatywnych. Z tego również względu nie proponuje się działań kompensacyjnych.

STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognoza oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego **dla działki o nr ewid. 55/1 położonej w m. Kraszewo gm. Ojrzeń**, jako element postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, została opracowana stosownie do zapisów art. 17 *ustawy z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym*, w zakresie zgodnym z art. 51 ust. 2 i art. 52 ust. 1 i 2 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*, oraz wytycznych Państwowego Powiatowego Inspektora Sanitarnego w Ciechanowie. Podstawą odniesienia w prognozie była obecna sytuacja scharakteryzowana na podstawie: Opracowania ekofizjograficznego, Programu ochrony środowiska powiatu ciechanowskiego, wizji terenowej, danych z ewidencji gruntów i budynków oraz Narodowego Instytutu Dziedzictwa a także publikacji Państwowej Inspekcji Środowiska. W trakcie opracowywania prognozy korzystano również z danych znajdujących się na stronach internetowych oraz z dostępnych publikacji i dokumentów.

Planem został objęty obszar o powierzchni około 13,3 ha położony w sołectwie Kraszewo w gminie Ojrzeń. Analizowany obszar zajęty jest obecnie przede wszystkim przez grunty użytkowane rolniczo pod zasiewy oraz łąki i pastwiska. W południowej części tego obszaru zlokalizowany jest budynek gospodarczy z XVI w. będący w rejestrze zabytków, zaś południowa i południowo-wschodnia część tego obszaru, zajęta m.in. przez trzy stawy, stanowi fragment zespołu podworskiego również ujętego w rejestrze zabytków.

Pod względem budowy geologicznej obszar Planu położony jest podstawowo na płaskiej wyżynie glin zwałowych, jedynie w części północnej znajduje się niewielki fragment równiny sandrowej zbudowanej z piasków wodnolodowcowych, zaś w części południowo-wschodniej dolina starego przepływu zbudowana z piasków i mułków rzecznych. W dominującej części tego obszaru wody gruntowe wstępują na głębokości od 2 do 5 m p.p.t., jedynie w dolinie starego przepływu poziom wód jest wyższy. W obszarze Planu nie wyznaczono obszar szczególnego zagrożenia powodzią.

Na przedmiotowym obszarze nie występują również obiekty lub obszary podlegające ochronie przyrody, w tym obszary Natura 2000.

Najistotniejsze problemy ochrony środowiska w tym rejonie wynikają z położenia obszaru opracowania w krajobrazie przekształcanym przez człowieka – rolniczym oraz lokalnie zabudowanym i dotyczą:

- niewielkiego przekształcenia powierzchni ziemi oraz przekształcenie struktury gleby w związku z jej lokalnym użytkowaniem na cele upraw rolniczych, a także realizacją i funkcjonowaniem zabudowy w części południowo-zachodniej (obecnie większość budynków została rozebrana);
- zmian bilansu wodnego wynikającego z położenia tego terenu w obszarze częściowo pozbawionym stałej roślinności, stale uprawianym i zmeliorowanym. Powoduje to zwiększenie odpływu wód opadowych do wód powierzchniowych. Ponadto szybki odpływ wód opadowych powoduje również zmiany składu chemicznego gruntu, a w przypadku gruntów organiczno-mineralnych występujących w części południowo-wschodniej zmniejszenie ich zdolności zatrzymywania wody, produkcję dwutlenku węgla do powietrza z rozkładających się szczątek roślinnych;
- zagrożenia przedostawaniem się zanieczyszczeń do wód i gleb w związku z brakiem, w obszarze gminy, zbiorczej kanalizacji sanitarnej, a także w związku z wykorzystaniem rolniczym gruntów, w obrębie których stosowane są nawozy i środki ochrony roślin, których nadmiar spłukiwany jest z gruntu i przedostaje się do powierzchniowych zbiorników wodnych;
- okresowo podwyższonego, wg kryterium ochrony zdrowia, poziomu zanieczyszczeń powietrza w gminie benzo(a)pirenem w pyle oraz przekroczenie poziomu celu długoterminowego wg kryterium ochrony zdrowia i ochrony roślin ozonem. Przyczyną podwyższonego poziomu zanieczyszczenia powietrza benzo(a)pirenem jest emisja zanieczyszczeń z indywidualnych pieców oraz napływ zanieczyszczeń, a w mniejszym stopniu emisja z terenów dróg, którymi poruszają się pojazdy silnikowe. Przekroczenie zawartości ozonu w powietrzu związane jest z napływem tych zanieczyszczeń, oddziaływaniem emisji związanej z ruchem pojazdów silnikowych, a także z warunkami pogodowymi m.in. ze wzrostem temperatur związanym z silnym nagrzewaniem się powierzchni sztucznych, a nawet niskich muraw czy terenów upraw, które to tereny szybko oddają ciepło (obszarami, które skutecznie zapobiegają przegrzewaniu są lasy liściaste, tereny podmokłe i zbiorniki wodne).

Na przedmiotowym obszarze i w jego otoczeniu nie obowiązują plany miejscowe. W związku z powyższym istotne zmiany stanu środowiska mogą tu zachodzić w wyniku realizacji zagospodarowania wynikającego z ustaleń decyzji administracyjnych (decyzji o warunkach zabudowy, decyzji o ustaleniu inwestycji celu publicznego, decyzji ze specustaw). Mogą one spowodować przede wszystkim lokalne przekształcenia o charakterze negatywnym.

Analizowany projekt Planu zakłada zmianę opisanego użytkowania. W Planie ustalono następujące przeznaczenie terenów:
UK – zabudowa usług kultury;
RZP – park wiejski;
RW – urządzeń zaopatrzenia ludności w wodę dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi;
RK – urządzeń kanalizacji i utylizacji ścieków dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi.

W celu ochrony wartości środowiska i kształtowania dobrych warunków życia mieszkańców, w Planie zostały określone m.in. zasady lokalizacji inwestycji mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zakaz lokalizacji zakładów o zwiększonym ryzyku lub zakładów o dużym ryzyku wystąpienia poważnej awarii przemysłowej, zasady ochrony wód powierzchniowych i podziemnych, ochrony powietrza przed zanieczyszczeniami, ochrony klimatu akustycznego, funkcjonowania przyrodniczego i ochrony krajobrazu, a także zasady obsługi terenów zabudowy przez urządzenia i sieci infrastruktury technicznej. Ustalenia Planu nie są sprzeczne z wytycznymi Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Ojrzeń. Ponadto w Planie uwzględniono obowiązujące akty prawne dotyczące ochrony środowiska i krajobrazu kulturowego, w tym wskazano obiekt i obszar będący w rejestrze zabytków. W sposób prawidłowy ograniczono źródła emisji zanieczyszczeń wód, gleb oraz powietrza. W projekcie Planu nie przewiduje się sytuowania instalacji, których oddziaływanie mogłoby powodować przekroczenie standardów jakości poszczególnych komponentów środowiska poza granicami nieruchomości, do której eksploatujący instalację posiada tytuł prawny.

Realizacja ustaleń Planu może przyczynić się lokalnie do zmian negatywnych lub neutralnych:
- niedużego ograniczenia powierzchni terenów biologicznie czynnych na gruntach obecnie rolnych a planowanych na tereny zabudowy (o około 31,3% powierzchni obszaru Planu) oraz degradacji na tym obszarze pokrywy glebowej i szaty roślinnej (oddziaływanie stałe),
- w obrębie gruntów stanowiących powierzchnię biologicznie czynną na nowych terenach zabudowy nastąpi zmiana składu gatunkowego zbiorowisk roślinnych, w tym likwidacja sezonowych upraw, łąk i pastwisk oraz wprowadzenie stałych nasadzeń zieleni urządzonej, z możliwością introdukcji gatunków obcych (oddziaływanie stałe o niewielkim zasięgu),
- długoterminowego, marginalnego pogorszenia warunków klimatu akustycznego związanego z powstaniem nowych ekstensywnych terenów zabudowy i parku wiejskiego,
- długoterminowego, marginalnego zwiększenia emisji zanieczyszczeń atmosferycznych ze źródeł grzewczych i komunikacyjnych,
- długookresowego, powstania leja depresyjnego wokół dopuszczonego Planem ujęcia wód podziemnych,
- długookresowego niewielkiego zwiększenia ilości odprowadzanych ścieków sanitarnych docelowo do oczyszczalni ścieków (co oddziałuje pośrednio na jakość wód w rzece Łydyni) oraz odpadów stałych (co oddziałuje pośrednio na powstanie wzniesienia na terenie wysypiska odpadów poza granicami Planu),
- niedużej, stałej zmiany walorów krajobrazowych terenu, przy zachowaniu zasad ładu przestrzennego.

Opisane powyżej negatywne lub neutralne skutki realizacji ustaleń Planu mają głównie charakter miejscowy i w większości nieznaczny, dotyczą (za wyjątkiem odprowadzania ścieków, czy składowania odpadów) przede wszystkim terenów gdzie zaplanowano wprowadzenie nowego zagospodarowania, nie zagrażają natomiast funkcjonowaniu przyrodniczemu w obrębie lokalnych korytarzy ekologicznych. Nie przewiduje się wpływu planowanych w analizowanym dokumencie inwestycji na środowisko poza granicami Polski, a także negatywnego wpływu ustaleń Planu na zdrowie ludzi.

Plan wprowadza również szereg korzystnych dla środowiska i zdrowia ludzi ustaleń. Do ustaleń oddziałujących pozytywnie w sposób stały lub długookresowy należy zaliczyć:
- zachowanie terenów otwartych – parku wiejskiego w dolinie starego przepływu, ustalenie na terenach zabudowy wysokiego minimalnego udziału powierzchni biologicznie czynnej oraz

zaplanowanie niskiej, ekstensywnej zabudowy – zespół tych ustaleń umożliwi zachowanie i kształtowanie funkcjonowania hydrologicznego (powolną infiltrację wód opadowych do gruntu i ich retencję w gruncie i roślinach), klimatycznego (wymianę i regenerację powietrza oraz produkcję olejków eterycznych) oraz biologicznego (ustalenia Planu warunkują zachowanie i kształtowanie terenów pokrytych na stałe roślinnością, które mogą być miejscem bytowania i migracji małych zwierząt),

- wprowadzenie zasad służących ochronie powietrza atmosferycznego przed zanieczyszczeniem – ustalono obowiązek stosowania w indywidualnych systemach grzewczych niskoemisyjnych czynników ciepła, umożliwiono zróżnicowanie źródeł energii, w tym wykorzystanie odnawialnych źródeł w indywidualnych systemach oraz stworzono warunki do regeneracji powietrza,
- wprowadzenie zasad służących ochronie przed hałasem, w tym określenie norm hałasu wymaganych w terenach zabudowy,
- wprowadzenie uregulowań służących ochronie jakości wód gruntowych i powierzchniowych - uwzględniono zasady odprowadzania ścieków do wód i ziemi zgodnie z przepisami z zakresu *Prawa wodnego*, wyznaczono teren urządzeń kanalizacji i utylizacji ścieków dla potrzeb rolnictwa i mieszkańców wsi, co stworzy warunki do oczyszczania ścieków komunalnych na terenie gminy,
- wprowadzenie zasad mających na celu tworzenie harmonijnego krajobrazu takich jak ustalenie niskiej, ekstensywnej zabudowy, o łagodnej kolorystyce elewacji budynków i tradycyjnej kolorystyce dachów, a także stworzenie warunków do zwiększenia udziału roślinności stałej.

Podsumowując, w związku z brakiem istotnych negatywnych oddziaływań, mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Planu na środowisko, w tym w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszarów Natura 2000 oraz integralność tych obszarów – w niniejszym opracowaniu **nie przedstawia się rozwiązań łagodzących mających na celu ochronę środowiska, w tym obszarów Natura 2000**.

Ponieważ zastosowane w Planie rozwiązania, w tym środki łagodzące, nie wywołują lub niwelują istotne negatywne zagrożenia na środowisko, w tym na cele i przedmioty ochrony występujących w tym rejonie obszarów sieci Natura 2000, z tego względu **nie proponuje się rozwiązań alternatywnych**. Z tego również względu **nie proponuje się działań kompensacyjnych**.

Załącznik nr 1

Oświadczenie kierującego zespołem autorów Prognozy oddziaływania na środowisko o spełnieniu wymagań, o których mowa w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko

Oświadczam, że jako osoba kierująca zespołem autorskim sporządzającym prognozę oddziaływania na środowisko projektu miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2021 r. poz. 2373 z późn. zm.) – ukończyłam studia magisterskie na Wydziale Ogrodnictwa i Architektury Krajobrazu SGGW na kierunku Architektura Krajobrazu oraz posiadam ponad 3-letnie doświadczenie w pracy w zespołach autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko oraz byłam ponad pięciokrotnie członkiem zespołów autorów przygotowujących prognozy oddziaływania na środowisko.

Jestem świadoma odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Warszawa, dn. 23.02.2022 r. ……